

## آفرینش شگفت انگیز

درس اول

سؤالات کتاب :

۱- از نظم شگفت انگیز جهان و مخلوقات درون آن ، چه نتیجه ای می توان گرفت ؟

نتیجه می گیریم که این نظم شگفت انگیز و بی نظیر ، قطعاً ناظمی داشته است و این ناظم کسی نیست جز خدای دانا و توانا .

۲- با توجه به سخن حضرت علی (علیه السلام) توضیح دهید که هدف آفرینش چیست ؟

حضرت علی (ع) می فرماید : خداوند تمام آنچه را در زمین است برای ما آفریده تا (در باره ی آنها بیندیشیم) و (با استفاده از آنها راه بهشت را دریابیم) و (خودمان را از عذاب آخرت برهانیم) .

نمونه سؤالات هفتن درسی ۱ :

۱- در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

الف ( خداوند به ما چشم داده تا با دقت ، به نشانه های علم و قدرت او بنگریم .

ب) معمولاً نگاه ما به پدیده های اطرافمان نگاهی سریع و سطحی است .

ج) خداوند به ما عقل داده تا در باره ی آنچه می بینیم فکر کنیم و از دنیای پیرامون خود درس خدانشناسی بگیریم .

د ( حضرت علی (ع) : از خلقت انسان باید تعجب کرد که با چند تکه استخوان ریز می شنود .

۲- با توجه به متن عربی ، ترجمه آیات و یا روایات را تکمیل کنید :

الف	أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ	آیا به شتر نمی نگرند که چگونه آفریده شده است؟
ب	وَأَلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ	و به آسمان که چگونه برافراشته شده است؟
ج	وَأَلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ	و به کوهها که چگونه پا برجا و استوار شده اند؟
د	وَأَلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ	و به زمین که چگونه گسترده گشته است؟
ه	فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ	پس تو (ای پیامبر) تذکر ده ، که تو فقط تذکر دهنده ای.

۳- جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

الف ( خدا این جهان را طوری آفریده که ما بتوانیم به بهترین شکل در آن زندگی کنیم .

ب ( چون نگاه ما به پدیده های اطرافمان معمولاً سریع و سطحی است ، در نگاه اول بسیاری از جزئیات از چشم ما پوشیده می ماند .

ج ( خداوند ما را غرق در نعمت ها و زیبایی هایش کرده است تا بدانیم که چقدر ما را دوست دارد .

د ( وظیفه ی ما در مقابل نعمت های خداوند این است که از نعمت هایش در راه رضای او استفاده نماییم .

۴ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

الف	ما می توانیم ، فقط با دوست داشتن خدا ، به بهشت زیبای او برسیم .	<input type="checkbox"/> صحیح	<input type="checkbox"/> غلط
ب	یکی از اهداف آفرینش جهان این است که در آن بیندیشیم .	<input checked="" type="checkbox"/> صحیح	<input type="checkbox"/> غلط
ج	دانشمندان با الگو گرفتن از خداوند ، موفق به ساخت دوربین های دقیق شده اند .	<input type="checkbox"/> صحیح	<input checked="" type="checkbox"/> غلط
د	اگر حصار استخوانی اطراف چشم نبود ، نمی توانستیم به خوبی اطراف خود را ببینیم .	<input type="checkbox"/> صحیح	<input checked="" type="checkbox"/> غلط

۵ - جملات زیر را تفسیر کنید ؟ ( در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید ) :

الف « باید نگاهمان را به جهان تغییر دهیم . »

نگاه ما به پدیده های اطرافمان معمولاً نگاهی سریع و گذراست ؛ به همین دلیل در نگاه اول ، بسیاری از جزئیات از چشم ما پوشیده می ماند. بخشی از دیدنی های این جهان زیبا ، شگفتی های آن است که اگر نگاهمان را به جهان تغییر دهیم ، می توانیم به برخی از این شگفتی ها پی ببریم .

ب ( « با دقت در آینه می توانیم بهترین دوربین دنیا را ببینیم . »

بهترین دوربین دنیا ، چشم های ماست که می توانیم با نگاه در آینه به بخشی از شگفتی های آن پی ببریم .

ج ( « این جهان پهناور ، قطعاً ناظمی دارد . »

اگر انسان خوب به نظم شگفت انگیز جهان و تمامی مخلوقات بنگرد فقط به یک نتیجه خواهد رسید که این نظم های شگفت انگیز و بی نظیر، قطعاً ناظمی داشته است و این ناظم کسی نیست جز خداوند دانا و توانا.

۶ - برای علت وجودی هر یک از پدیده های زیر یک دلیل ذکر کنید :

الف	ابروها	مانند سایبان از تابش شدید نور به چشم جلوگیری می کنند و نمی گذارند عرق پیشانی وارد چشم ها شود .
ب	پلک ها	با باز و بسته شدنشان محیط داخلی چشم را مرطوب نگه می دارند .
ج	اشک	شستشوی گرد و غبارهای وارد شده به چشم .
د	مژه ها	هر لحظه با باز و بسته شدن پلک ها ، از ورود گرد و غبار به چشم جلوگیری می کنند .

۷ - برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: چگونه می فهمیم که خداوند ما فراموش نکرده و در سختی ها تنهایمان نمی گذارد ؟

پاسخ : چون خداوند به ما نعمت های فراوان داده و این جهان را طوری آفریده است که ما بتوانیم به بهترین شکل در آن زندگی کنیم و با استفاده از نعمت های فراوانش ، راه سعادت خود را بیابیم .

ب) سؤال: با توجه به سخن حضرت علی (ع) توضیح دهید که هدف آفرینش چیست؟

پاسخ: حضرت می فرمایند: خداوند تمام آنچه را در زمین است برای ما آفریده تا (در باره ی آنها بیندیشیم) و (با استفاده از آنها راه بهشت را دریابیم) و (خودمان را از عذاب آخرت برهانیم).

۸- عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید: ( دو کلمه اضافه است )

سخن می گوید	بهشت	خلقت	دوزخ	آفرینش
بیندیشید	می شنود	مشکلات زندگی	نگاه می کند	رسالت پیامبران

الف) حضرت علی(ع) درباره آفرینش انسان می فرماید: از (خلقت) این انسان باید تعجب کرد که با تگه ای چربی نگاه می کند، با پاره ای گوشت سخن می گوید و با چند استخوان ریز می شنود.

ب) حضرت علی(ع) در باره هدف آفرینش می فرماید: خداوند تمام آنچه را که در زمین است برای شما آفریده است تا درباره آنها بیندیشید و با استفاده از آنها به بهشت راه یابید و خودتان را از دوزخ برهانید.

۹- چگونه می فهمیم که خداوند ما فراموش نکرده و در سختی ها تنهایمان نمی گذارد؟

چون خداوند به ما نعمت های فراوان داده و این جهان را طوری آفریده است که ما بتوانیم به بهترین شکل در آن زندگی کنیم.

۱۰- خداوند در آیه ( أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ وَ.... ) چه چیزهایی را نشانه قدرت خود معرفی کرده است؟

الف) آفرینش شتر ب) بر افراشتن آسمان ها ج) پا بر جایی کوه ها د) گستراندن زمین

۱۱- برای هر جمله، کلمات مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید:

الف) ..... بهتر از همه نیازهای ما را می داند. (دوستان صمیمی، پدر و مادر، خالق ما)

ب) خداوند به ما ..... داده، تا با دقت به نشانه های علم و قدرت او بنگریم. (چشم، عقل، نعمت)

ج) خداوند دنیا را پر از ..... کرده است تا بدانیم چقدر ما را دوست دارد؛ (پیامبران، نعمت ها، مهربانی)

د) چشم ها داخل گودی صورت قرار دارند تا با استخوان ..... از آنها محافظت شود. (گونه، بینی ویشانی، هر سه)

## عفو و گذشت

درس دوم

سوالات کتاب:

۱- غفار یعنی چه؟ چرا خداوند با این صفت شناخته می شود؟

غفار یعنی بسیار آمرزنده، خداوند بخشایشگر است، نه تنها خطاهای کوچک ما، بلکه همه گناهان و حتی اشتباهات متعدد بندگانش را نیز می آمرزد. (بجز حق الناس، که باید صاحب حق ببخشد و یا راضی شود.)

۲- گذشت از خطاهای دیگران ، چه فایده ای برای انسان دارد ؟

- عفو و گذشت از خطای دیگران ( الف ) موجب خشنودی خداوند شده و ما را از رحمت بیشتر او بهره مند می کند .  
 ( ب ) باعث می شود که ما همواره مورد محبت و تقدیر مردم قرار گیریم .

۳- توضیح دهید ، با چه شرایطی ، گذشت از خطای دیگران شایسته است ؟

- در شرایطی ، گذشت از خطای دیگران شایسته است که : ( الف ) شخص خطاکار به اشتباه خودش پی برده باشد .  
 ( ب ) تلاش کند تا اشتباهش را جبران نماید . ( ج ) شخص خطاکار ، کارش را اشتباه بداند .  
 ( د ) بخشش ما باعث هدایت و راهنمایی او شود . ( ه ) بخشش ما باعث اصلاح رفتار آن فرد شود .

نمونه سوالات هفتی درسی ۲ :

۱- در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

- ( الف ) اگر حق الناس بر عهده کسی باشد ، برای توبه کردن ، پشیمانی کافی نیست و انسان باید حقوق مردم را جبران نماید .  
 ( ب ) اگر شخص بخشنده به جای عفو و گذشت ، انتقام بگیرد ، هرگز نمی تواند مورد محبت و تقدیر دیگران قرار گیرد .  
 ( ج ) وقتی که کسی بطور اتفافی و یا از روی نادانی حقی را از ما ضایع کرده باشد بهتر است از خطای او بگذریم .  
 ( د ) یکی از نام های خداوند بلند مرتبه « غفار » است ؛ یعنی بسیار آمرزنده .

۲- با توجه به متن عربی ، ترجمه آیات و یا روایات را تکمیل کنید :

الف	قُلْ يَا عِبَادِيَ ، الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ	بگو : ای بندگانم ، که بر خود زیاده روی روا داشته اید
ب	لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ	از رحمت خداوند نومید نشوید .
ج	إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا	زیرا خدا همه گناهان را می آمرزد .
د	إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ	که او خود آمرزنده مهربان است .
ه	وَإِنِّي لَغَفَّارٌ ، لِمَن تَابَ وَآمَنَ	و به یقین من آمرزنده کسی هستم که توبه کند و ایمان بیاورد .
و	وَ عَمِلَ صَالِحًا ، ثُمَّ اهْتَدَىٰ	و کار شایسته انجام دهد و سپس هدایت شود .
ز	... وَ لِيَصْفَحُوا ، وَ لِيَصْفَحُوا	مؤمنان باید عفو و گذشت پیشه کنند و از یکدیگر درگذرند .
ح	أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ	آیا دوست نمی دارید که خدا هم شما را ببامرزد؟

۳- جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

- ( الف ) پس از توهین آن مرد ، مالک اشتر به مسجد رفت تا دعا کند که خداوند آن مرد را به راه راست هدایت فرماید .

ب) قران کریم : عفو و گذشت پیشه کنید و از یکدیگر در گذرید ، آیا دوست ندارید که خداوند هم شما را ببامزد .

ج) خداوند وقتی خطاهای بندگانش را می بخشد که شخص خطاکار از کار خود پشیمان شود و تصمیم بگیرد ، دیگر آن کار را تکرار نکند .

د) خداوند همان طور که خود بسیار آمرزنده است، بندگانش را نیز دعوت به بخشش خطاهای دیگران می کند.

۴ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

<input type="checkbox"/>	غلط	<input type="checkbox"/>	صحیح	اگر کسی کار خودش را اصلاً خطا نداند باید از خطای او چشم پوشی کرد .	الف
<input type="checkbox"/>	غلط	<input type="checkbox"/>	صحیح	خداوند انسان هایی که مانند خودش اهل گذشت باشند را بیشتر دوست ندارد .	ب
<input type="checkbox"/>	غلط	<input checked="" type="checkbox"/>	صحیح	با گذشت از خطاهای دیگران، نه تنها خداوند خشنود می شود، بلکه از گناهان ما نیز می گذرد .	ج
<input type="checkbox"/>	غلط	<input checked="" type="checkbox"/>	صحیح	وقتی انسان خطاکار برای آزار دیگران این کارها را انجام دهد ، گذشت از خطای او جایز نیست .	د

۵ - جملات زیر را تفسیر کنید ؟ ( در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید ) :

الف) « عفو و گذشت ، بنده را عزیز و سرافراز می گرداند . »

پیامبر اکرم(ص) می فرماید: اهل گذشت باشید، بی تردید عفو و گذشت ، بنده را عزیز و سرافراز می گرداند . پس ، از یکدیگر بگذرید تا خداوند شما را عزیز و سرافراز گرداند . کسی که در هنگام خشم از خطاهای دیگران ، با انتقام و تنبیه ، خود را آرام می کند، به زیان خودش عمل کرده است .

ب) « مالک گفت : به خدا سوگند ، من فقط به خاطر دعا برای تو به مسجد آمدم . »

مالک گفت : وقتی دیدم تو بی دلیل مردم را آزار می دهی ، دلم برایت سوخت . فهمیدم که متوجه زشتی کار خودت نیستی . برای همین به مسجد آمدم تا دعا کنم و از خدا بخواهم که تو را به راه راست هدایت کند .

۶- برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: چه موقع نباید از خطاهای دیگران گذشت ؟

پاسخ : وقتی بخشش ما باعث بی ادبی افراد نادان دیگر شود . وقتی کسی اصلاً کار خودش را خطا نداند . اگر کسی به دفعات آن اشتباه را تکرار کند و تصمیمی برای ترک آن نداشته باشد . گذشت ما موجب ایجاد فرصت برای اصلاح رفتارش نشود .

ب) سؤال : با چه شرایطی ، گذشت از خطای دیگران شایسته است ؟

پاسخ : در شرایطی که : الف) شخص خطاکار به اشتباه خودش پی برده باشد .

ب) تلاش کند تا اشتباهش را جبران نماید . ج) شخص خطاکار ، کارش را اشتباه بداند .

د) بخشش ما باعث هدایت و راهنمایی او شود . ه) بخشش ما باعث اصلاح رفتار آن فرد شود .

۷- در مورد مفهوم هر عبارت ، توضیح مختصر بدهید :

الف	آمرزندهٔ پرده پوش	خداوندی که گناهان ما را می پوشاند و در صورت پشیمانی و جبران ، می بخشد .
ب	فرشتهٔ وحی	منظور « جبرئیل » است که پیام های الهی را به پیامبران و ..... می رساند .
ج	توبه کردن	پشیمانی از انجام گناه و ترک آن و جبران گذشته است .
د	حق الناس	وظیفهٔ ما در مقابل دیگران که باید آن ها را انجام دهیم .

۸- عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : ( دو کلمه اضافه است )

گناهان	تکرار	پشیمان	خداوند	الهی
ترک آن	خطاهای	انسانی	متعدّد	کوچک

الف ( خداوند بخشایشگر، نه تنها خطاهای کوچک ، بلکه همهٔ گناهان و حتی اشتباهات متعدّد بندگان را نیز می آمرزد . فقط کافی است بنده ای از کار زشتش پشیمان شود و تصمیم به ترک آن بگیرد و اعمال شایسته انجام دهد .

ب ( کسانی که دیگران را به خاطر خطاهای آنان می بخشند در واقع رنگ و بوی صفت الهی به خود می گیرند . با گذشت از خطاهای دیگران ، نه تنها خداوند خشنود می شود، بلکه به سبب آن ، خداوند از گناهان ما نیز می گذرد و ما را می بخشد .

۹- چرا خداوند به درخواست حضرت موسی ، مبنی بر معرفی آن جوان ، جواب ردّ داد ؟

خداوند فرمود : آن زمان که گناهکار بود ، آبرویش را نبردم ، آیا اکنون که بازگشته و دوست ماست آبرویش را ببرم .

۱۰- در جامعه ای که هیچ کس حاضر به عفو و بخشش خطاهای دیگران نباشد ، چه اتفاقی خواهد افتاد ؟

الف ( مردم آن جامعه از خشنودی و رحمت خداوند دور می شوند . ب) هرگز هیچ کس مورد محبت و تقدیر دیگران قرار نمی گیرد . ج) مردم آن جامعه خود را از پاداش های بزرگ الهی محروم می سازند .

۱۱- آن جوان گناهکار ، برای این که رسوا نشود ، از خداوند چه درخواستی نمود ؟

قطره های اشک از چشمانش فرو چکید و گفت : خدایا از تو عذر می خواهم و عهد می کنم که دیگر آن گناهان را تکرار نکنم .

۱۲- توضیح دهید ، چه موقع نباید از خطاهای دیگران گذشت ؟

الف ( بخشش ما باعث بی ادبی افراد نادان دیگر شود . ب ) وقتی کسی اصلاً کار خودش را خطا نداند .

ج ) اگر کسی به دفعات آن اشتباه را تکرار کند و تصمیمی برای ترک آن نداشته باشد .

د ) گذشت ما موجب ایجاد فرصت برای اصلاح رفتارش نشود .

۱۳- بنا بر آیه ( و اِنِّی لَغَفَّارٌ لِّمَن تَابَ وَ اٰمَنَ وَ عَمِلَ صٰلِحًا ، ثُمَّ اهْتَدٰی ) خداوند آمرزنده چه کسانی است ؟

کسی که توبه کند و ایمان بیاورد و کار شایسته انجام دهد و سپس هدایت شود .

۱۴- برای هر جمله ، کلمات مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

- الف ( خداوند به ..... گناهکاران وعده آمرزش داده است . : ( بعضی ، همه ، بیشتر )  
 ب ( اگر حق الناس بر عهده کسی باشد ، برای توبه کردن ، ..... کافی نیست . : ( پشیمانی ، گناه ، بخشش )  
 ج ( عفو و گذشت از خطاهای دیگران ، موجب ..... می شود (زیاد شدن خطا ، مهربانی ، خشنودی خداوند )  
 د ( اگر ..... بر عهده کسی باشد ، باید حقوق مردم را جبران کند. (حق الناس ، گناهی ، توبه کردن )

## همه چیز در دست تو

درس سوم

سؤالات کتاب :

۱- عذاب های جهنم را چه کسی به وجود آورده است ، توضیح دهید ؟

این عذاب ها همان کارهای زشتی است که دوزخیان از دنیا برای خودشان پیش فرستادند .  
 هر یک از این زشتی ها به صورت عذابی دردناک در می آید و به نزد صاحبش باز می گردد .

۲- وقتی گناهکاران اشتباهات خود را به گردن شیطان می اندازند ، او چه پاسخی به آنها می دهد ؟

شیطان می گوید : خداوند به شما وعده های راست داد و من وعده های دروغ ، شما خودتان وعده های راست خداوند را کنار گذاشتید و وسوسه های دروغ مرا باور کردید . پس به جای سرزنش من ، خودتان را سرزنش کنید .

۳- آیا نعمت ها و پاداش های همه بهشتیان مانند یکدیگر است ؟ چرا ؟

خیر - انسان ها با انجام اعمال صالح نعمت های بهشتی را برای خود ذخیره می کنند ، هر چه اعمال صالح آنان بیشتر باشد ، از نعمت های بیشتری برخوردار خواهند شد و خداوند نیز برای قدردانی از آنان پاداششان را ده ها و گاهی صدها برابر می کند .

نمونه سؤالات هتنی درسی ۳ :

۱- در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

- الف) نیکو کاران در بهشت به ملاقات یکدیگر می روند و با پیامبران ، امامان و نیکوکاران دیگر همنشین هستند .  
 ب) در بهشت ، خدمتکاران مؤدب و زیبا در کمال احترام از شما با غذاهای لذیذ و نوشیدنی های بهشتی پذیرایی می کنند .

- ج) خداوند می فرماید: در بهشت، هر چه بخواهند برایشان فراهم است و البته آنچه نزد ماست، بیشتر از خواسته های آنان است.  
د) در جهنم آتش از هر سو زبانه می کشد و ستمکاران مغرور مانند هیزم، آتش می گیرند و می سوزند.

۲- با توجه به متن عربی، ترجمه آیات و یا روایات را تکمیل کنید:

الف	لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا	در آنجا (بهشت) هر چه بخواهند برایشان فراهم است.
ب	وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ	و البته آنچه نزد ماست، بیشتر از خواسته های آنهاست.

۳- جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید:

- الف) ستمگرانی که مؤمنان را در دنیا آزار می دادند، با صورت هایی سیاه و زشت در میان آتش به دنبال آب و غذا می گردند و نمی یابند.  
ب) کسی که در دنیا با زبانش دیگران را آزار می دهد، در جهنم همواره در محاصره مارها و عقرب های گزنده ای قرار دارد.  
ج) جهنمیان به یکدیگر می گویند: شما در دنیا ما را گمراه کردید، پس باید عذاب ما را هم به دوش بکشید.  
د) جهنمیان به سراغ شیطان می روند و می گویند: تو بودی که همه ما را گمراه کردی و به جهنم کشاندی.

۴- صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید:

الف	به محض ورود کسی به جهنم، جهنمیان با ناسزا و نفرین به استقبال او می روند.	صحیح <input checked="" type="checkbox"/>	غلط <input type="checkbox"/>
ب	جهنم را خود جهنمیان با اعمال صالحی که خود انجام داده اند، به وجود آورده اند.	صحیح <input type="checkbox"/>	غلط <input checked="" type="checkbox"/>
ج	در بهشت از بیماری، ترس، مرگ و اندوه خبری نیست.	صحیح <input checked="" type="checkbox"/>	غلط <input type="checkbox"/>
د	آتش، پوست جهنمیان را می سوزاند و دوباره پوست جدیدی اندام های آنان را می پوشاند.	صحیح <input checked="" type="checkbox"/>	غلط <input type="checkbox"/>

۵- جملات زیر را تفسیر کنید؟ (در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید):

- الف) «نعمت های بهشت به دست خود انسان ها به بهشت فرستاده می شود.»  
آنها با اعمال صالحی که در دنیا انجام می دهند، این نعمت ها را برای زندگی خود در بهشت ذخیره می کنند. خداوند مهربان هم تلاش آنها را می بیند، برای قدردانی از آن ها پاداششان را ده ها و گاهی صدها برابر می کند و چنین هدایای ارزشمندی را در بهشت به آنان می بخشد.  
ب) «جهنم را جهنمیان با اعمال خود به وجود آورده اند.»  
عذاب های جهنم، همان کارهای زشتی است که دوزخیان از دنیا برای خودشان پیش فرستادند. هر یک از این زشتی ها به صورت عذابی دردناک درمی آید و به نزد صاحبش بازمی گردد.

۶- در مورد مفهوم هر عبارت، توضیح مختصر بدهید:

الف	بهشت آفرینان	کسانی که با انجام اعمال صالح، پاداش های الهی را برای خود ذخیره می کنند.
ب	دوزخ آفرینان	کسانی که با انجام کارهای ناشایست، عذاب های آخرت را برای خود فراهم می کنند.



۷- برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: جهنمیان با فکر کردن به فرصت های از دست رفته ، با حسرت و پشیمانی چه می گویند ؟

الف) ای کاش در دنیا با فلان شخص دوست نمی شدم . ( ب ) ای کاش اصلاً مشتی خاک بودیم و امروز چنین حالی نداشتیم .

ج ) ای کاش ایمان داشتیم و عمل صالحی انجام می دادیم .

ب ) سؤال : وقتی گناهکاران اشتباهات خود را به گردن شیطان می اندازند ، او چه پاسخی به آنها می دهد ؟

شیطان می گوید : خداوند به شما وعده های راست داد و من وعده های دروغ ، شما خودتان وعده های راست خداوند را کنار گذاشتید و وسوسه های دروغ مرا باور کردید . پس به جای سرزنش من ، خودتان را سرزنش کنید .

۸ - عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : ( دو کلمه اضافه است )

عقل خود	روز قیامت	دیگران	گناهی	خداوند
نعمت های خدا	قران	جهنم	پیامبران	عذاب های

الف ) در قران می خوانیم : عده ای در روز قیامت می گویند « اگر ما به پندهای پیامبران عمل می کردیم یا به نتیجه کارهای خودمان می اندیشیدیم ، اکنون در جهنم نبودیم . این افراد از نعمت های انبیاء و عقل خود به درستی استفاده نکرده اند .

ب ) عذاب های جهنم ، سرانجام کسانی است که به خداوند و فرستادگانش ایمان نداشتند و روز قیامت را انکار می کردند . ستمکارانی که مردم را اذیت می کردند و از هیچ گناهی روی نمی گرداندند .

۹ - دو نمونه از عذاب های جهنم را بنویسید .

الف) آتش ، پوست جهنمیان را می سوزاند و دوباره پوست جدیدی اندام های آنان را می پوشاند .

ب) ستمکاران مغرور مانند هیزم ، آتش می گیرند و می سوزند .

۱۰ - دو نمونه از نعمت های بهشتی را بنویسید .

الف ) رود هایی از شیر و عسل و آب زلال که به جای سنگریزه و خاک در آنها دانه های مروارید است .

ب ) بهشتیان با لباس های حریر بر روی تخت های زیبا در کنار هم نشسته و با مهربانی با هم صحبت می کنند .

۱۱ - چه چیز شیرینی نعمت های بهشتی را زیاد می کند ؟

این که هیچگاه این نعمت ها از بهشتیان گرفته نمی شود و آنان تا ابد در بهشت هستند .

۱۲- بنا بر فرمایش پیامبر اکرم (صلی... علیه)، مصالح کار فرشتگان برای ساختن قصرهای بهشتی چیست؟

ذکر های سبحان... و الحمد لله ولا اله الا الله و... اکبر و نیز اعمال صالحی که در دنیا انجام می دهیم .

۱۳- پاداش های بهشتی در برابر چیست؟

ذکر های نورانی : تسبیحات اربعه و کارهای نیکی که در دنیا انجام می دهیم .

۱۴- پاداش های بهشتی نتیجه چیست؟

الف) کارهای نیکی که در دنیا انجام می دهیم . ب) لطف و بخشش فراوان خداوند به بندگانش در آخرت.

۱۵- بهشت جایگاه کیست ؟ کسانی که :.....

الف) به خدا و فرستادگانش ایمان دارند . ب) در دنیا اعمال صالح انجام داده اند .  
ج) به روز قیامت اعتقاد دارند . د) همواره به یاد خدا هستند و ذکر می گویند .

۱۶- جهنم جایگاه کیست ؟ کسانی که :.....

الف) به خدا و فرستادگانش ایمان ندارند . ب) روز قیامت را انکار می کنند .  
ج) مردم را اذیت می کنند . د) گناه و نافرمانی خدا را می کنند .

۱۷- جهنمیان با فکر کردن به فرصت های از دست رفته ، با حسرت و پشیمانی چه می گویند ؟

الف) ای کاش در دنیا با فلان شخص دوست نمی شدم . ب) ای کاش اصلاً مشتی خاک بودیم و امروز چنین حالی نداشتیم .  
ج) ای کاش ایمان داشتیم و عمل صالحی انجام می دادیم .

۱۸- برای هر جمله ، کلمه مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

الف) بهشت پاداش خداوند است به نیکوکاران و جهنم ..... ستمکاران مغرور است . ( زندان ، شکنجه ، محل )

ب) بهشتیان با ..... ، نعمت های بهشتی را برای خود در بهشت ذخیره می کنند . ( نماز و روزه ، اعمال خود ، عمل صالح )

ج) شیطان می گوید : به جای سرزنش من ، ..... را سرزنش کنید . ( دیگران ، خودتان ، کافران )

د) رودهای بهشتی ، که به جای سنگریزه ، در آنها دانه های ..... است . ( مروارید ، تسبیح ، شیر و عسل )

## پیوند جاودان

درس چهارم

## سؤالات کتاب :

۱ - چرا خداوند پیامبر اکرم (صلی... علیه) را اولین معلم قران قرار داد ؟

چون پیامبر اکرم (صلی... علیه) بهتر از هر انسان دیگری می داند که هر آیه از قران در چه زمانی و به چه علتی نازل شده و مفهوم و تفسیر واقعی آن چیست ، پس می تواند بهترین معلم برای یاد دادن مفاهیم قرانی به دیگران باشد .

۲ - پیامبر اکرم (صلی... علیه) برای هدایت مردم بعد از خود چه برنامه ای طراحی کرده بود ؟

ایشان از ابتدای بعثت ، برنامه کامل و دقیقی را برای هدایت مردم طراحی کرده بود که حتی سعادت انسان های پس از خود را نیز تأمین می کرد . این برنامه عبارت بود از تربیت معلمان ویژه برای فهم و آموزش معارف عمیق قران .

۳ - حدیث ثقلین را بنویسید .

ای مردم ، من از میان شما می روم و دو چیز گرانبها را در میان شما باقی می گذارم که تا وقتی به آن دو تمسک کنید ، گمراه نخواهید شد ؛ یکی کتاب خدا و دیگری عترت و اهل بیت ! این دو هرگز از هم جدا نخواهند شد تا آن هنگام که در کنار چشمه کوثر به من ملحق شوند ، پس خوب مراقب باشید که بعد از من با این دو چگونه رفتار می کنید .

نمونه سؤالات هفتن درسی ۴ :

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

- الف) پیامبر اکرم (صلی... علیه) فرمودند : من در میان شما دو چیز گرانبها را باقی می گذارم ، کتاب خدا و اهل بیت !  
 ب) هر کس به معجزه جاویدان پیامبر اکرم مراجعه کند، می تواند در سطح فهم و دانش خود از آن بهره ببرد.  
 ج) خداوند کریم تر از آن است که طعامی به بنده اش بدهد و آن را برایش حلال سازد ، آ نگاه از آن بازخواست نماید .  
 د) پیامبر اکرم (صلی... علیه) از همان ابتدای بعثت ، برنامه کامل و دقیقی را برای هدایت مردم داشت .

۲ - جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

- الف) حضرت علی (علیه السلام): هیچ آیه ای بر پیامبر نازل نمی شد ، مگر این که آن را برای من قرائت می کرد .  
 ب) خداوند می فرماید : خداوند می خواهد پلیدی و گناه را از شما اهل بیت پیامبر دور کند و شما را کاملاً پاک سازد .  
 ج) برنامه دعوت پیامبر (صلی... علیه) عبارت بود از تربیت معلمان ویژه برای فهم و آموزش معارف عمیق قرآن.  
 د) آن چه پیامبر به من آموخت ، همه را حفظ کردم و با دعای ایشان حتی یک حرف از آن را هم فراموش نکردم .

۳ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

الف	آیه « لا یمسّه آنا المطهرون... » در رابطه با معجزه جاودان رسول اکرم (ص) است .	<input checked="" type="checkbox"/> صحیح	<input type="checkbox"/> غلط
ب	تنها راه رسیدن انسان به سعادت و راهیابی به بهشت ، تمسک به قرآن است .	<input type="checkbox"/> صحیح	<input checked="" type="checkbox"/> غلط
ج	حدیث ثقلین نشان می دهد که تنها راه رسیدن به سعادت ، پناه بردن به قرآن و اهل بیت است .	<input checked="" type="checkbox"/> صحیح	<input type="checkbox"/> غلط
د	رسول خدا فرمود: ای علی ، آنچه برایت می گویم ، بنویس ، مبادا آن را فراموش کنی .	<input type="checkbox"/> صحیح	<input checked="" type="checkbox"/> غلط

۴ - جملات زیر را تفسیر کنید ، ( در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید ) :

الف) « تنها راه رسیدن به سعادت ، پناه بردن به قرآن و اهل بیت پیامبر است »

فهم و اجرای صحیح آیات الهی برای سعادت‌مندی انسان لازم است . این بهره برداری نیازمند تفسیر های درست و به جاست و کسانی می توانند این تفاسیر را ارائه دهند که از آن ها اطلاع کافی داشته باشند ، بنابراین رها کردن هر یک از این امانت های ارزشمند الهی، نتیجه ای جز سرگردانی و گمراهی نخواهد داشت.

ب) « برنامه اصلی پیامبر (صلی... علیه) تربیت معلمان ویژه برای فهم و آموزش معارف عمیق قرآنی بود . »  
مردمی که پس از وفات رسول خدا به دنیا می آیند ، همگی نیازمند یافتن راه رستگاری و سعادت در دنیا و آخرت هستند و همه انسان ها نیز نمی توانند به عمق علوم و معارف عمیق قرآن دست یابند و لذا پیامبر اکرم برای آنان معلمان ویژه ای را تربیت فرمودند که همان ائمه اطهار و علمای دین هستند .

۵ - در مورد مفهوم هر عبارت ، توضیح مختصر بدهید :

الف	اولین معلم قرآن	خداوند حضرت محمد (صلی... علیه) را اولین کسی قرار داد که مفاهیم قرآن را به دیگران بیاموزد .
ب	ابتدای بعثت	آغاز بر انگیزته شدن حضرت محمد (ص) به پیامبری .
ج	حدیث ثقلین	حدیثی از پیامبر اکرم (صلی... علیه) ، پیرامون رابطه عمیق بین قرآن و اهل بیت
د	تأویل قرآن	بیان مقصود واقعی خداوند از آیات قرآن کریم.

۶- برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: دلایل شیعه برای جانشینی ائمه پس از پیامبر اکرم ، برای هدایت مردم چیست ؟

پاسخ: الف) احادیث متعدّد از جمله ، حدیث ثقلین ( من در میان شما دو چیز گرانبها را باقی می گذارم ، کتاب خدا و اهل بیتم ، ... )

ب) آیه تطهیر ( خداوند می خواهد پلیدی و گناه را از شما اهل بیت پیامبر دور کند و ... )

ب) سؤال: پیامبر اکرم (صلی... علیه) برای هدایت مردم بعد از خود چه برنامه ای طراحی کرده بود ؟

پاسخ : ایشان از ابتدای بعثت ، برنامه کامل و دقیقی را برای هدایت مردم طراحی کرده بود که حتی سعادت انسان های پس از خود را نیز تأمین می کرد . این برنامه عبارت بود از تربیت معلمان ویژه برای فهم و آموزش معارف عمیق قرآن .

۷ - عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : ( چهار کلمه اضافه است )

سعادت	رحلت	مشکلات	امامان	آیة تطهیر
علمای	حدیث ثقلین	دشمنان	بعثت	گمراهی

الف ( حدیث ثقلین ، نشان می دهد که تنها راه رسیدن به سعادت و راهیابی به بهشت ، پناه بردن به قرآن و اهل بیت پیامبر است و رها کردن هریک از این امانت های ارزشمند الهی، نتیجه ای جز سرگردانی و گمراهی نخواهد داشت.

ب ( پیامبر اکرم (صلی... علیه) اسرار و نکات عمیق قرآن را به علی (علیه السلام) آموخت تا پس از رحلت ایشان ، مردم بتوانند با کمک ایشان و امامان پس از او ، از آموزش های قرآن بهره مند گردند و با استفاده از این آموزه ها بر مشکلات خود غلبه کنند.

۸ - چرا علی (علیه السلام) شایسته ترین فرد برای هدایت مردم ، پس از رسول خداست ؟

علی (علیه السلام) تمامی تفسیر و معارف قران کریم ، و حلال و حرام خداوند را از پیامبر اکرم (صلی... علیه) فراگرفته بود . از کودکی نزد رسول خدا بود و او هر روز دری از درهای علم را به رویش می گشود و اخلاق و آداب نیکو را برایش آشکار می ساخت .

۹ - پیامبر اکرم (صلی... علیه) برای انجام رسالت مهمی که به عهده داشتند ، چه کردند ؟

با تمام وجود به بیان معارف قران و آموزش مردم زمان خود پرداختند .

۱۰ - مردم پس از وفات رسول خدا ، چگونه باید راه خوشبختی خود در دنیا و آخرت را پیدا کنند ؟

آنان می توانند با کمک اهل بیت پیامبر اکرم (علیهم السلام) نیاز های خود را بر طرف کنند .

۱۱ - حضرت علی (علیه السلام) در باره روزهای کودکی خود ، به چه نکاتی اشاره می فرمایند ؟

الف) پیامبر هر روز دری از علم را به رویم می گشود .  
ب) ایشان اخلاق و آداب نیک را برایم آشکار می ساخت .  
ج) پیامبر دستور می داد که پیوسته از او پیروی کنم .  
د) خدا فرموده که جان تو پذیرنده و نگهدارنده معارف الهی است .

۱۲ - چرا پیامبر اکرم (صلی... علیه) اصرار داشتند حضرت علی (علیه السلام) فرمایشات ایشان را یادداشت کند ؟

پیامبر اکرم (ص) فرمودند : از این که تو آنها را فراموش کنی ، بیم ندارم ؛ بلکه اینها تنها برای تو نیست ، بلکه برای امامان بعد از تو نیز هست ، برای آنها بنویس .

۱۳ - دلایل شیعه برای جانشینی ائمه پس از پیامبر اکرم (صلی... علیه) ، برای هدایت مردم چیست ؟

الف) احادیث متعدّد از جمله ، حدیث ثقلین ( من در میان شما دو چیز گرانبها را باقی می گذارم ، کتاب خدا و اهل بیتم ، ... )  
ب ) آیة تطهیر ( خداوند می خواهد پلیدی و گناه را از شما اهل بیت پیامبر دور کند و ... )

۱۴ - بنا بر فرمایش امام صادق (علیه السلام) ، منظور از نعیم در آیه « ثُمَّ لَتُسْئَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ » چیست ؟

بنا بر فرمایش امام صادق (علیه السلام) منظور از نعیم در این آیه تنها نعمت محمد و آل محمد (صلی الله علیه و آله) است .

۱۵ - عبارات متن زیر را با شماره ، مرتب کنید ؟

۶	قدرت فهم و حفظ آن را به من عطا کند .	۳	او می خواند و من با خط خودم آن را می نوشتم .
۱	هیچ آیه ای بر پیامبر اکرم (ص) نازل نمی شد ،	۲	مگر این که آن را برای من قرائت می کرد .
۴	و سپس تفسیر و تأویل آن آیه را به من می آموخت	۵	و از خداوند درخواست می کرد که ،

متن کامل : هیچ آیه ای بر پیامبر اکرم (ص) نازل نمی شد ، مگر این که آن را برای من قرائت می کرد . او می خواند و من با خط خودم آن را می نوشتم و سپس تفسیر و تأویل آن آیه را به من می آموخت و از خداوند درخواست می کرد که قدرت فهم و حفظ آن را به من عطا کند .

۱۶ - برای هر جمله ، کلمه مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

- الف) همه انسان ها ..... به عمق علوم و معارف عمیق قرآن دست یابند . ( نمی توانند ، می توانند ، باید )  
 ب) پیامبر اکرم (ص) ، ..... ، امر ، نهی و اتفاقات گذشته و آینده ، همه را به علی (ع) آموخت . ( حرام ، حلال ، هر دو )  
 ج) شایسته ترین فرد برای هدایت مردم پس از رسول خدا ..... بود . ( ائمه اطهار ، حضرت علی ، خود پیامبر )  
 د) قرآن : خداوند فقط می خواهد پلیدی و گناه را از شما ..... دور کند . ( پیامبران ، اهل بیت ، مسلمانان )

## روزی که اسلام کامل شد

درس پنجم

### سوالات کتاب :

۱ - پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) در روز غدیر خم ، در باره امیر المؤمنین (علیه السلام) چه فرمود و ایشان را به چه مقامی منصوب کرد ؟

پیامبر (ص) فرمودند : آگاه باشید، هر کس من ولی و صاحب اختیار او بوده ام ، هم اکنون این علی سرپرست و ولی اوست .

خداوند ، هر کس ولایت علی را پذیرفت ، تو نیز او را تحت سرپرستی خود قرار ده .

خدایا یاران علی را یاری کن و با دشمنان علی دشمن باش .

۲ - چرا در روز غدیر خم ، کافران و منافقان از نابودی اسلام ناامید شدند ؟

آنها فکر می کردند ، چون پیامبر (ص) پسری ندارد ، کسی بعد از وفات او کارهایش را ادامه نخواهد داد و با وفات او دینش نیز به فراموشی سپرده خواهد شد ؛ ولی جانشینی امیر مؤمنان ، حضرت علی (ع) به جای پیامبر (ص) در غدیر خم تمام آرزوهای پوچ آنان را بر باد داد .

۳ - چرا بعد از پیامبر خدا ، تنها امیر المؤمنین (علیه السلام) شایسته رهبری بر مسلمانان بودند ؟

چون شایسته ترین فرد برای هدایت و رهبری مردم کسی است که آگاه ترین مردم به قرآن و احکام الهی باشد و تمام احکام الهی را از پیامبر اکرم (ص) فرا گرفته باشد و این فرد جز امیر المؤمنین علی بن ابی طالب (ع) شخص دیگری نبود .

نمونه سؤالات متنی درسی ۵ :

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

الف) در غدیر خم ، انتخاب علی (ع) برای جانشینی پیامبر اکرم (ص) توسط خداوند انجام شد و جبرئیل نیز آن را به اطلاع پیامبر رساند .

ب) خداوند در قران کریم : امروز دین شما را کامل کردم و نعمت خود را بر شما تمام کردم و اسلام را به عنوان دین شما برگزیدم .

ج) پیامبر خدا بیست و سه سال ، با سختی و مشقت تلاش کرد تا دین خدا را بدون هیچ کم و کاستی به مردم برساند .

د) پیامبر اکرم (ص) : ای مردم ، مرگ برای هر انسانی حتمی است و من نیز مانند دیگر انسان ها خواهم مرد .

۲- با توجه به متن عربی ، ترجمه آیات و یا روایات را تکمیل کنید :

الف	یا أَيُّهَا الرَّسُولُ ، بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ	ای پیامبر، آنچه از طرف پروردگارت بر تونازل شده ، به مردم برسان!
ب	وَ إِنْ لَمْ تَفْعَلْ ، فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ	و اگر چنین نکنی، رسالت او را انجام نداده ای!
ج	وَ اللَّهُ يَعْلَمُكَ مِنَ النَّاسِ	و خداوند تو را از خطرات احتمالی مردم ، نگاه می دارد.
د	إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ	آری خداوند، کافران را هدایت نمی کند .
ه	...الْيَوْمَ يَنْسَى الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ	امروز ، کافران از نابودی دین شما مأیوس شده اند.
و	فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَ اٰخِشُون	پس از ایشان نترسید و از مخالفت با من بترسید!
ز	لِيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ	امروز، دین شما را برایتان کامل کردم .
ح	وَ أَتَمَّمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي	و نعمت خود را بر شما تمام گردانیدم .
ط	وَ رَضِيتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا	و اسلام را برای شما به عنوان آیین جاویدان برگزیدم .

۳ - جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

الف) سخنان پیامبر که در غدیر خم پایان می یابد ، مسلمانان گروه گروه پیش آمده و این افتخار بزرگ را به علی(ع) تبریک می گویند .

ب) پیامبر اکرم (ص) : کتاب خدا و عترتم هرگز از هم جدا نمی شوند تا این که در کنار حوض کوثر به من ملحق شوند .

ج) پیامبر هرگاه گروهی را برای مأموریتی به جایی می فرستاد، کسی را سرپرست گروه قرار می داد تا دچار تفرقه و سردرگمی نشوند.

د) در هنگام مناسک حج ، همه متوجه پیامبر خدا هستند و می خواهند اعمال حج را از خود پیامبر بیاموزند.

۴ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

الف	واقعه غدیر خم را تمامی علمای مسلمان در کتاب های مهم تاریخی و حدیث خود ذکر کرده اند .	صحیح <input checked="" type="checkbox"/>	غلط <input type="checkbox"/>
ب	برای مسلمانان سنی و شیعه در اصل ماجرای غدیر خم و سخنان پیامبر اکرم ، تردید وجود دارد .	صحیح <input type="checkbox"/>	غلط <input checked="" type="checkbox"/>
ج	جانشینی حضرت علی در روز غدیر، موجب ناامیدی کامل مشرکان و منافقان شد .	صحیح <input checked="" type="checkbox"/>	غلط <input type="checkbox"/>
د	مرگ برای هر انسانی حتمی است ولی پیامبر (ص) ، مانند دیگر انسان ها نخواهد مُرد.	صحیح <input type="checkbox"/>	غلط <input checked="" type="checkbox"/>

۵ - جملات زیر را تفسیر کنید ، ( در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید ) :

( الف ) « کتاب خدا و اهل بیت هرگز از هم جدا نخواهند شد . »

اگر قران و اهل بیت را از یک دیگر جدا کنیم گمراه خواهیم شد . چون بدون در نظر گرفتن تفاسیر اهل بیت ، ممکن است از قران تفسیر غلطی به دست آوریم و گمراه شویم و ضمناً بدون وجود قران هم نمی توانیم راه سعادت خود را بیابیم .

( ب ) « انتخاب حضرت علی در روز غدیر، موجب ناامیدی کامل مشرکان و منافقان شد . »

مشرکان و منافقان تصور می کردند ، چون پیامبر خدا پسری ندارد ، کسی بعد از او نمی تواند رهبری مردم را بر عهده بگیرد ، و با وفاتش دین اسلام نیز به فراموشی سپرده خواهد شد . اما جانشینی امیرمؤمنان به جای پیامبر اکرم در غدیر خم، تمام آرزوهای پوچ آنان را بر باد داد .

۶ - در مورد مفهوم هر یک از صفات پیامبر اکرم (صلی... علیه)، توضیح مختصر بدهید :

الف	مناسک حجّ	به عبادات و اعمال مربوط به حج « مناسک حجّ » گویند .
ب	غدیر خمّ	محلّی که پیامبر اکرم (ص) پس از آخرین سفر حج ، علی (ع) را به جانشینی خود انتخاب فرمودند .
ج	شیعه و سنیّ	دو گروه بزرگ از مسلمانان که در بیشتر موارد اعتقادی با هم مشترک هستند . ( اصول دین ، قران ، قبله )

۷- برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

( الف ) سؤال: چرا ممکن نیست که پیامبر (صلی... علیه) هیچ جانشینی برای خود انتخاب نکند؟ چون ....

پاسخ : ایشان حتّی در کارهای کوچک و گذرا نیز مسلمانان را بدون رهبر و امام رها نمی کرد و در جنگ هایی که شخصاً حضور نداشت ، چندین نفر را به ترتیب برای فرماندهی سپاه مشخص می کرد تا اگر یکی آسیب دید ، نفر دیگر فرماندهی را به عهده بگیرد .

( ب ) سؤال : چرا بعد از پیامبر خدا ، تنها امیر المؤمنین ( علیه السلام ) شایسته رهبری بر مسلمانان بودند ؟

پاسخ : چون شایسته ترین فرد برای هدایت و رهبری مردم کسی است که آگاه ترین مردم به قران و احکام الهی باشد و تمام احکام الهی را از پیامبر اکرم (ص) فرا گرفته باشد و این فرد جز امیر المؤمنین علی بن ابی طالب (ع) شخص دیگری نبود .

۸ - عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : ( چهار کلمه اضافه است )

مجرّوح	بیست و سه	جنگ	غدیر خمّ	شکنجه ها
مناسک حج	چهل	شهید	مکه	مدینه

( الف ) مناسک حج تمام می شود و مسلمانان در کاروانی بزرگ از مکه خارج می شوند . چند روزی در بیابان های خشک و سوزان راه می روند تا به غدیر خم می رسند . جایی که مسیر کاروانیان از هم جدا می شود .

( ب ) پیامبر خدا بیست و سه سال ، با سختی و مشقت تلاش کرد تا دین خدا را بدون هیچ کم و کاستی به مردم برساند . و در این راه ، نزدیک ترین عزیزان و یارانش را از دست داد ، شکنجه ها و تنهایی ها را تحمّل کرد ، محاصره شد ، گرسنگی کشید و بارها جهاد کرد و مجرّوح شد .



۹- چرا ممکن نیست که پیامبر (صلی... علیه) هیچ جانشینی برای خود انتخاب نکند؟ چون ...

پیامبر (ص) حتی در کارهای کوچک و گذرا نیز مسلمانان را بدون رهبر و امام رها نمی کرد و در جنگ هایی که شخصاً حضور نداشت ، چندین نفر را به ترتیب برای فرماندهی سپاه مشخص می کرد تا اگر یکی آسیب دید ، نفر دیگر فرماندهی را به عهده بگیرد .

۱۰- پیامبر اکرم (صلی... علیه) در واقعه غدیر خم ، قبل از معرفی حضرت علی (علیه السلام) در مورد چه موضوعی از مردم اقرار گرفت ؟

در این مورد که ، ایشان سرپرست و رهبر مسلمانان بوده و صاحب اختیار آنانند .

۱۱- رسول اکرم (صلی... علیه) در پایان سخنانش در غدیر خم ، از مردم چه پرسید ؟

ای مردم ، آیا این پیغام خداوند را به شما رساندم ؟ پس حاضران این پیام را به غائبین برسانند .

۱۲- توضیح دهید ، به چه دلیل اگر پیامبر اکرم این پیام را ابلاغ نمی کرد ، گویا که هیچ کاری انجام نداده بود ؟

چون اگر پیامبر (ص) جانشین خودش را تعیین نمی کرد ، بین عده ای از مسلمانان اختلاف ایجاد می شد و از سر لجابت ، از دستورات خداوند سرپیچی می کردند و گمراه می شدند و یا اسلام را به انحراف می کشانند .

۱۳- عبارات متن زیر را با شماره ، مرتب کنید ؟

۵	درخواست پیامبر (ص) برای رساندن این پیام به غایبان	۲	گردآوری کاروانیان و نماز جماعت
۳	اعلام نزدیک شدن زمان مرگ خود و خواندن حدیث ثقلین	۴	اعلام جانشینی و ولایت علی (ع) از سوی پیامبر (ص)
۱	نزول آیه « یا ایها الرسول ، بلغ ما انزل الیک من ربک ... »	۶	نزول آیه « الیوم یتس الذین کفرو من دینکم ... »

متن کامل : نزول آیه « یا ایها الرسول ، بلغ ما انزل الیک من ربک ... » - گردآوری کاروانیان و نماز جماعت - اعلام نزدیک شدن زمان مرگ خود و خواندن حدیث ثقلین - اعلام جانشینی و ولایت علی (ع) از سوی پیامبر (صلی... علیه) - درخواست پیامبر (صلی... علیه) برای رساندن این پیام به غایبان - نزول آیه « الیوم یتس الذین کفرو من دینکم ... »

۱۴- برای هر جمله ، کلمه مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید : (در رابطه با واقعه غدیر خم)

الف) این دستور پیامبر خداست که هرکس توانایی دارد ، خودش را به ..... برساند . (غدیر خم ، مدینه ، مراسم حج)

ب) مناسب حج تمام می شود و مسلمانان در کاروانی بزرگ از ..... خارج می شوند . (مکه ، غدیر خم ، مدینه)

ج) او نگران بود مبادا عده ای از مردم از سر لجابت ، از این دستور خدا سرپیچی کرده و ..... شوند . (کافر ، گمراه ، مشرک)

د) خداوند پیامبر (ص) را به سوی خویش دعوت کرد و به او خبر داد ، که ..... نزدیک است . (مدینه ، پیروزی ، مرگش)

## نردبان آسمان

درس ششم

سؤالات کتاب :

۱ - دلایل اهمیت نماز خواندن در مسجد را بیان کنید .

به دلیل این که در مساجد همواره ذکر و نام خداوند جاری است و معنویت فراوانی در آن وجود دارد و انسان در مسجد میهمان خداوند قادر است و کسی که برای نماز خواندن به مسجد می رود ، نمازش را با توجه بیشتری اقامه می کند. هر کس با طهارت به مسجد برود خداوند او را از گناهان پاک می کند و نام او را در میان زائران خود می نویسد .

۲ - اگر کسی بعد از نماز بفهمد که بدن یا لباسش نجس بوده است ، آیا واجب است نمازش را دو باره بخواند ؟ توضیح دهید .

خیر - نمازش صحیح است . فقط باید برای نمازهای بعدی بدن یا لباسش را پاک کند .

۳ - کسی که کف پاهایش خیس است ، آیا می تواند بر روی فرش نجس نماز بخواند ؟

چون رطوبت باعث انتقال نجاست می شود ، نمی تواند در این حالت نماز بخواند و نمازش باطل است .

۴ - گزینه درست و نادرست را مشخص کنید :

- |                                     |      |                                     |      |  |
|-------------------------------------|------|-------------------------------------|------|--|
| <input type="checkbox"/>            | صحیح | <input checked="" type="checkbox"/> | غلط  | الف) استفاده از گردن بند و انگشتر طلا برای مردان حرام است .              |
| <input checked="" type="checkbox"/> | غلط  | <input type="checkbox"/>            | صحیح | ب) استفاده از گردن بند و انگشتر طلا نماز مردان را باطل می کند .          |
| <input type="checkbox"/>            | غلط  | <input checked="" type="checkbox"/> | صحیح | ج) اگر نجاست ادرار کمتر از یک سکه کوچک باشد ، می توان با آن نماز خواند . |

نمونه سؤالات هفتن درسی ۶ :

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

- الف) در دین اسلام از نماز به عنوان ستون دین و معراج مؤمن یاد شده است .  
 ب) مؤذنان امین و مورد اعتماد مردم بوده و از اعتبار ویژه ای در میان آنان برخوردارند .  
 ج) نماز خواندن در مسجد یکی از آداب نماز است که باعث توجه بیشتر خداوند به نمازگزار خواهد شد .  
 د) از نکاتی که در اذان با آن اشاره می شود : شهادت به پیامبری حضرت محمد (صلی ... علیه) و ولایت ائمه اطهار (علیه السلام)

۲ - جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

الف) بخشی از ثواب همه ی نمازگزاران سهم مؤذنی است که مردم با صدای اذان او به نماز ایستاده اند .

(ب) مکان غضبی ، به مکانی گفته می شود که صاحبش راضی به حضور دیگران در آن مکان نباشد .

(ج) ترک نماز می تواند انسان را به مرز کفر و بی ایمانی بکشاند .

(د) نماز خواندن با کلاه ، جوراب یا ... نجس در صورتی اشکال ندارد که خشک باشند و نجاست آنها به بدن یا لباس های دیگر سرایت نکند .

۳ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

<input type="checkbox"/>	غلط	<input checked="" type="checkbox"/>	صحیح	هیچ موضوعی در احکام اسلام ، به اندازه ی نماز مورد سفارش قرار نگرفته است .	الف
<input checked="" type="checkbox"/>	غلط	<input type="checkbox"/>	صحیح	هیچ مسلمانی نمی تواند در هنگام نماز خواندن ، زیور آلات طلا ، به همراه داشته باشد .	ب
<input type="checkbox"/>	غلط	<input checked="" type="checkbox"/>	صحیح	احکام نماز مربوط به باید ها و نبایدهایی است که نماز گزار باید در نماز رعایت نماید .	ج
<input checked="" type="checkbox"/>	غلط	<input type="checkbox"/>	صحیح	اگر حتی یک قطره ی کوچک از خون به بدن نماز گزار باشد ، نمازش باطل است .	د

۴ - جملات زیر را تفسیر کنید ، (در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید) :

الف) « نماز در میان احکام اسلامی بیشتر مورد تأکید و سفارش پیشوایان دین قرار گرفته است.»

نماز از چنان اهمیتی برخوردار است که در سخنان معصومین از آن به عنوان ستون دین ، معراج مؤمنان و سد محکمی در برابر شیطان یاد شده است و ترک آن می تواند انسان را به مرز هولناک کفر و بی ایمانی بکشاند .

ب) « نماز معراج مؤمن و ستون دین است . »

اگر انسان در نمازش تمامی آداب و احکام را به درستی رعایت نماید ، می تواند با نمازش به خداوند نزدیک تر شده و دینش را نیز از آسیب های احتمالی حفظ کند . اگر نماز انسان مورد قبول واقع شود ، خیمه دینش پابرجا خواهد ماند .

۵ - در مورد مفهوم هر عبارت ، توضیح مختصر بدهید :

مستحبات و شکل انجام نماز مانند در مسجد و اول وقت و به جماعت خواندن آن است .	آداب نماز	الف
باید ها و نبایدهایی که رعایت آن ها در نماز واجب است و ترک آن ها نماز را باطل می کند .	احکام نماز	ب
گفتن گفتن ۳۴ مرتبه الله اکبر ، ۳۳ مرتبه الحمد لله و ۳۳ مرتبه سبحان الله بعد از اتمام نماز	تسبیحات حضرت زهرا	ج
به مکانی گفته می شود که صاحبش راضی به حضور دیگران در آن مکان نباشد .	مکان غضبی	د

۶- برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: حضرت علی (ع) در مورد اهمیت مراقبت از نماز چه می فرماید ؟

پاسخ : ایشان می فرماید: ای مردم مراقب نمازهایتان باشید و خودتان را با نماز به خدا نزدیک کنید .

آیا نمی شنوید که وقتی از دوزخیان می پرسند چه چیزی شما را به دوزخ کشانده ، می گویند : ما از نماز گزاران نبودیم .

ب) سؤال : در اذان نماز به چه نکاتی اشاره می شود ؟

پاسخ : الف) بزرگتر شمردن خداوند از همه کس . ب) شهادت به یگانگی خدا و این که هیچ معبودی جز او قابل پرستش نیست .

ج) شهادت به پیامبری حضرت محمد (صلی... علیه) و ولایت ائمه اطهار (علیه السلام) د) دعوت مردم به رستگاری و بهترین کارها (زنده نگه داشتن نماز).

۷ - عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : ( دو کلمه اضافه است )

باطل	نماز گزاران	قبل	اقامه	صحیح
دو صف	یک صف	فرشتگان	بعد	اذان

الف) حضرت علی می فرماید : کسی که اذان و اقامه بگوید و به نماز بایستد ، دو صف از فرشتگان پشت سر او به نماز می ایستند که ابتدا و انتهای این دو صف دیده نمی شود، و کسی که فقط اقامه بگوید و نماز بخواند، پشت سرش یک صف از فرشتگان به نماز می ایستند .

ب) اگر نماز گزار قبل از نماز بفهمد که لباس یا بدنش نجس شده است و با همان وضعیت نماز بخواند نمازش باطل است. ولی اگر قبل از نماز نداند که لباس یا بدنش نجس شده است و بعد از نماز بفهمد ، نمازش صحیح است و فقط برای نمازهای بعدی باید آنها را پاک کند.

۸ - حضرت علی (علیه السلام) در مورد اهمیت مراقبت از نماز چه می فرماید ؟

می فرماید: ای مردم مراقب نمازهایتان باشید و خودتان را با نماز به خدا نزدیک کنید . آیا نمی شنوید که وقتی از دوزخیان می پرسند چه چیزی شما را به دوزخ کشانده ، می گویند : ما از نماز گزاران نبودیم .

۹ - نماز ، برای اقامه کننده اش چه فوایدی دارد ؟

الف) گناهان را مانند برگ های پاییزی می ریزد .  
ب) غل و زنجیر گناهان را از گردن ها می گشاید .  
ج) انسان را به خدا نزدیک می کند .

۱۰ - پیامبر اکرم (صلی... علیه) نماز را به چه چیزی تشبیه کرده اند و در این رابطه چه می فرمایند ؟

پیامبر (ص) نماز را به چشمه ی آبی تشبیه کرده اند که در برابر خانه ی کسی جریان داشته باشد و او در شبانه روز ۵ بار خود را در آن شستشو دهد . در این صورت هرگز چرک و آلودگی در او باقی نمی ماند .

۱۱ - حضرت علی (علیه السلام) در باب اهمیت خواندن اذان و اقامه قبل از نماز ، چه فرموده اند ؟

هر کس اذان و اقامه بگوید و به نماز بایستد ، دو صف از فرشتگان پشت سر او می ایستند که ابتدا و انتهای این دو صف دیده نمی شود و کسی که فقط اقامه بگوید و نماز بخواند ، پشت سرش یک صف از فرشتگان به نماز می ایستند.....

۱۲ - در اذان نماز به چه نکاتی اشاره می شود ؟

الف) شهادت به بزرگی و یگانگی خدا و این که هیچ معبودی جز او قابل پرستش نیست .  
ب) شهادت به پیامبری حضرت محمد (صلی... علیه) و ولایت ائمه اطهار (علیهم السلام)  
ج) دعوت مردم به رستگاری و بهترین کارها (زنده نگه داشتن نماز).

۱۳ - امام صادق (علیه السلام) در مورد اهمیت مساجد چه فرمود؟

امام صادق (علیه السلام) می فرمایند: به مسجد آمدن را جدی بگیرید، چرا که مساجد خانه های خداوند در زمین هستند و هر کس با طهارت به مسجد برود خداوند او را از گناهان پاک می کند و نام او را در میان زائران خود می نویسد.

۱۴ - چهار مورد از شرایط لباس نمازگزار را بنویسید.

- الف) باید پاک باشد. (نباید نجس باشد.)  
 ب) باید غصبی نباشد. (نباید غصبی باشد.)  
 ج) از اجزای حیوان حرام گوشت نباشد.  
 د) از پول حرام به دست نیامده باشد.

۱۵ - نماز در چه شرایطی بیشتر مورد عنایت خداوند قرار می گیرد.

- الف) با رعایت کامل آداب و احکام مربوطه خوانده شود.  
 ب) در مسجد و به جماعت خوانده شود.  
 ج) در اول وقت، با حضور قلب و خلوص نیت خوانده شود.

۱۶ - چه فرقی بین آداب و احکام واجب نماز وجود دارد؟

آداب نماز مربوط به مستحبات و شکل انجام نماز است (مانند خوندن اذان و اقامه)، ولی احکام نماز مربوط به باید ها و نبایدهایی است که نمازگزار باید در نماز رعایت نماید. (مانند داشتن طهارت و وضو برای نماز)

۱۷ - برای هر جمله، کلمه مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید: (در رابطه با حضرت علی (علیه السلام))

- الف) پیامبر اکرم (ص) نماز را به ..... تشبیه کردند. (نور چشم، چشمه آب، چشم باز)  
 ب) اگر نمازگزار در مکان ..... نماز بخواند، نمازش باطل است. (عمومی، تاریک، غصبی)  
 ج) استفاده از زیورآلات طلا مانند انگشتر یا گردنبند برای ..... حرام است. (مردان، دختران جوان، مردان)  
 د) با گفتن .....، ما عقاید اساسی خود را تکرار و مرور می کنیم. (اذان و اقامه، تسبیحات اربعه، تکبیره الاحرام)

## یک فرصت طلایی

درس هفتم

سوالات کتاب:

۱ - توضیح دهید، چگونه روزه گرفتن باعث رسیدگی بیشتر به فقرا و مستمندان می شود؟

با روزه گرفتن، ثروتمندان نیز مزه گرسنگی را می چشند و امکان دارد که با گرسنگان و فقیران مهربان تر می شوند و به آنان بیشتر کمک می کنند.

۲ - چهار مورد از مبطلات روزه را بنویسید.

خوردن \* آشامیدن \* فرو بردن تمام سر به زیر آب \* استفراغ کردن عمدی \*

۳- اگر کسی در ماه رمضان فراموش کند که روزه است و مبطلات روزه را انجام دهد ، روزه اش چه حکمی دارد ؟

روزه اش صحیح است ، چون مبطلات روزه ، در صورتی روزه را باطل می کنند که روزه دار عمداً آنها را انجام دهد .

۴- آیا شنا کردن در آب روزه را باطل می کند ؟ توضیح دهید .

اگر شخص روزه دار در هنگام شنا کردن تمام سرش (حتی برای یک لحظه ) در آب فرو رود ، روزه اش باطل می شود .

نمونه سوالات هتئ درسی ۷ :

۱- در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

الف) در ماه رمضان دعا کنید و از خدا بخواهید که شما را به روزه گرفتن و تلاوت قرآن در این ماه توفیق دهد .  
 ب) مبطلات روزه در صورتی باعث باطل شدن روزه می شود که شخص روزه دار عمداً با توجه به این که روزه است ، آنها را انجام دهد .  
 ج) اگر روزه دار فراموش کند که روزه است و یکی از مبطلات روزه را انجام دهد ، روزه اش صحیح است .  
 د) باید در ماه رمضان بعد از خوردن سحری ، مسواک بزینم تا چیزی از غذا در دهانمان باقی نماند .

۲- جملات زیر را که در رابطه با ماه رمضان می باشد ، با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

الف) اگر روزه دار در محیطی پر دود و غبار قرار گرفت ، باید با یک پارچه یا ماسک از رسیدن آن به حلقش جلوگیری کند .  
 ب) پیامبر اکرم (ص) می فرمایند : روزه سپری است در برابر مشکلات زندگی و پوششی است در برابر عذاب آخرت .  
 ج) کسی که در این ماه، اخلاقی را نیکو کند، در روز قیامت به آسانی از صراط خواهد گذشت .  
 د) هر کس در این ماه ، بسیار صلوات بفرستد ، کارهای نیکش در قیامت سنگین خواهد بود .

۳- صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

الف	بزرگان دین علاوه بر ماه مبارک رمضان در سایر ماه ها هم ، همه روزها را روزه می گرفتند.	<input type="checkbox"/> صحیح	<input checked="" type="checkbox"/> غلط
ب	درختان مناطق کم آب ، برای استوار ماندن با سختی های زیادی دست و پنجه نرم می کنند.	<input checked="" type="checkbox"/> صحیح	<input type="checkbox"/> غلط
ج	ضرب المثل « شنیدن کی بود مانند دیدن » در رابطه با حفظ سلامتی با روزه گرفتن است .	<input type="checkbox"/> صحیح	<input checked="" type="checkbox"/> غلط
د	تسلیم شده در برابر خواسته های دل ، نمی تواند در برابر وسوسه های شیطان مقاومت کند .	<input checked="" type="checkbox"/> صحیح	<input type="checkbox"/> غلط

۴- در مورد مفهوم هر عبارت ، توضیح مختصر بدهید :

الف	روزه گرفتن	برای انجام دستور خدا ، از اذان صبح تا اذان مغرب ، کارهایی که روزه را باطل می کند انجام ندهیم .
ب	مبطلات روزه	کارهایی که انجام آن ها روزه را باطل می کند . (مانند خوردن ، آشامیدن و ...)
ج	شب های قدر	شب هایی در ماه مبارک رمضان (۱۹ یا ۲۱ یا ۲۳) که قران در یکی از آن شب ها نازل گردیده است .
د	دود غلیظ	غبار یا دودی که اگر آن را به حلق برسانیم روزه ما باطل می شود . (مانند دود سیگار و ...)

۵- برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: چهار مورد از مبطلات روزه را بنویسید .

پاسخ : خوردن \* آشامیدن \* فرو بردن تمام سر به زیر آب \* استفراغ کردن عمدی \*

ب) سؤال : روزه گرفتن چگونه باعث تقویت صبر و اراده می شود ؟

پاسخ : روزه دار در صحنه های زندگی هر جا که مورد وسوسه های شیطان قرار بگیرد ، می تواند با کمک خداوند ، از اراده ی محکم خود بهره ببرد و در برابر گناهان مقاومت کند .

۶ - عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : ( دو کلمه اضافه است )

اعضای	قرائت قرآن	چربی	مواد غذایی	شب های قدر
سحر	ماهیچه های	ماه رمضان	افطار و سحر	فشار خون

الف) وقتی که مواد غذایی بیش از حد نیاز بدن باشد، به صورت چربی در بدن ذخیره می شود و ضمن بالا بردن چربی، قند و فشار خون ، باعث بالا رفتن وزن بدن و انباشته شدن چربی در میان ماهیچه های بدن می شود .

ب) جلسات قرائت قرآن ، میهمانی ها و افطاری ها ، بیدار شدن در وقت سحر ، مراسم شب های قدر و مناجات ها و دعاهای مختلف در هنگام افطار و سحر ، توفیق ها و برکاتی هستند که ماه رمضان را بر ماه های دیگر برتری می بخشند .

۷- با توجه به متن عربی ، ترجمه آیات و یا روایات را تکمیل کنید :

الف	صَوْمًا تَصِحُّوا	روزه بگیرید تا سالم بمانید .
ب	كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ...	روزه بر شما نوشته شد . ( بر شما واجب شد . )
ج	كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ	همان گونه که بر کسانی که قبل از شما بودند نیز واجب شده بود .
د	لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ	تا ( شاید ) پرهیزگار شوید .

۸ - در هر یک از موارد زیر ، روزه چه حکمی پیدا می کند ؟

الف) اگر قسمتی از سر را یکبار و قسمت دیگر آن را بار دیگر به زیر آب ببریم ، روزه صحیح است .

ب) اگر روزه دار عمداً یکی از مبطلات روزه را انجام دهد و بعد پشیمان شود ، روزه اش باطل است .

ج) اگر روزه دار بدون اختیار و در اثر بیماری استفراغ کند ، روزه اش باطل نمی شود .

د) اگر کسی غذایی که لای دندان ها باقی مانده را فرو برد ، روزه اش باطل می شود .

۹ - روزه گرفتن چگونه باعث تقویت صبر و اراده می شود ؟

روزه دار در صحنه های زندگی هر جا که مورد وسوسه های شیطان قرار بگیرد ، می تواند با کمک خداوند ، از اراده محکم خود بهره ببرد و در برابر گناهان مقاومت کند .

۱۰ - روزه چگونه می تواند در سلامتی ما مؤثر باشد؟

با روزه گرفتن چربی های مزاحم و زائد بدن مصرف می شود و بدن از آلودگی های یک ساله خانه تکانی می کند .

۱۱ - چند ویژگی ماه مبارک رمضان از دیدگاه رسول اکرم (صلی... علیه) را بنویسید .

نفس کشیدن شما ثواب ذکر و تسبیح خداوند را دارد ؛ خواب شما در این ماه عبادت است ؛ عبادت هایتان در این ماه مورد قبول خداوند است ؛ دعاهایتان مستجاب است ؛ پاداش کارهای نیک ، هفتاد برابر ماه های دیگر است . و .....

۱۲ - براساس فرمایش پیامبر اکرم (صلی... علیه) ، رفتار و گفتار روزه دار بهتر است چگونه باشد؟

در انجام کارهای نیک بکوشد، بسیار قرآن بخواند ، دعا کند و صلوات بفرستد، اخلاقش را نیکو کند و روزه داران را افطاری دهد .

۱۳ - پیامبر اکرم (صلی... علیه) ، در باره اهمیت روزه چه می فرمایند؟

روزه سپری است در برابر مشکلات دنیا و پوششی است در برابر عذاب آخرت .

۱۴ - فواید روزه گرفتن چیست ؟

الف ) تقویت صبر و تقوا      ب ) حفظ سلامتی      ج ) توجه بیشتر به محرومان

۱۵ - برای هر جمله ، کلمه مناسب تر را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

الف ) به این تصمیم (روزه گرفتن) که خودش یکی از واجبات روزه است ، ..... گفته می شود. (مبطلات ، نیت ، واجب)

ب ) علت بیشتر بیماری ها تغذیه نامناسب و ..... است . (بیماری ، پُرخوری ، روزه نگرفتن)

ج ) ایستادن زیر ..... یا ریختن آب بر روی سر برای روزه دار اشکالی ندارد. (دوش ، باران ، سقف)

د ) روزه همانند سایر عبادات ، ..... دارد و برای انجام درست روزه ، باید آنها را رعایت کنیم (کتابی ، زمانی ، احکامی)

## نشان ارزشمندی

درس هشتم

سؤالات کتاب :

۱ - چه شباهتی میان تابلوهای راهنمایی و رانندگی و قوانین دین وجود دارد ؟

الف) هر دو به انجام برخی از کارهای لازم و ضروری راهنمایی می کنند . ب) هر دو از انجام کارهای خطرناک و زیان آور باز می دارند .

۲ - مهم ترین وظایف هر مرد و زن در برابر نامحرمان چیست؟

الف ) چشم پوشی از نگاه به نامحرمان      ب ) حفظ گفتار در برابر نامحرمان      ج ) حفظ پوشش مناسب در جامعه



۳ - دو مورد از آثار و پیامدهای بی توجهی به حجاب را بیان کنید.

الف) دور شدن انسان ها از خدا و از بین رفتن صمیمیت و محبت در میان اعضای خانواده

ب) کم ارزش شدن زن در جامعه و مورد آزار و اذیت قرار گرفتن او توسط مردان هوسران

نمونه سوالات هفتی درسی : ۸

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

الف) چه بسیار نگاه های کوتاهی که حسرتی طولانی در پی دارند .

ب) زن با پوشش و رفتار خود می تواند به دیگران بفهماند که حاضر نیست برای خوشایند نگاه های هوس رانان ، خودش را عرضه کند.

ج) استفاده از کلمات و سخنان سبک و مبتذل در برابر نامحرمان حرام است .

د) انجام هر عملی که باعث تحریک نامحرمان شود حرام است و در این موضوع تفاوتی میان مردان و زنان نیست .

۲ - جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

الف) اولین وظیفه هر مسلمان در برابر نامحرمان ، حفظ حیا در گفتار و رفتار است .

ب) حجاب و پوشش مناسب زن سبب می شود زیبایی های او در برابر چشم افراد هوسران پدیدار نشود .

ج) نگاه حرام ، ضمن آن که خودش گناه بزرگی است ، زمینه ساز گناهان بزرگ دیگر نیز به شمار می رود .

د) مهم ترین پیامد بی توجهی به داشتن حجاب و پوشش مناسب ، دور شدن انسان از خداست .

۳ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

الف	قوانین الهی ، ما را از انجام کارهای خطرناک و زیان آور باز می دارند .	<input checked="" type="checkbox"/> صحیح	<input type="checkbox"/> غلط
ب	هر عملی که سبب تحریک نامحرمان به گناه شود ، مکروه است .	<input type="checkbox"/> صحیح	<input checked="" type="checkbox"/> غلط
ج	هر قدر ظرافت و جذابیت چیزی کمتر باشد ، حفاظت و نگهداری از آن نیز حساس تر است .	<input type="checkbox"/> صحیح	<input checked="" type="checkbox"/> غلط
د	خداوند با اینکه از ما جز ناسپاسی ندیده ، سفره نعمت هایش را در برابر ما گسترانده است .	<input checked="" type="checkbox"/> صحیح	<input type="checkbox"/> غلط

۴ - جملات زیر را تفسیر کنید ، ( در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید) :

الف) «مقدار پوشش در زنان و مردان متفاوت است .»

با توجه به نوع آفرینش زن و مرد ، هر قدر ظرافت و جذابیت چیزی بیشتر باشد ، حفاظت و نگهداری آن نیز دقیق تر و حساس تر است . حجاب و پوشش مناسب زن باعث می شود تا زیبایی های او در برابر چشم افراد هوسران پدیدار نشود و آنان را به

طمع نیندازد . به همین خاطر نوع پوشش زنان متفاوت از مردان است .

ب) « بد حجایی به بهای از دست دادن عمر ، ایمان و معرفت ، خوشحالی زود گذری را نصیب ما می گرداند . »  
زندگی ما جاده ای است که در آن به سوی خدا قدم برمی داریم و هر روز که از عمرمان می گذرد ، به دیدار و ملاقات با او نزدیک تر می شویم، پس باید خیلی مراقب باشیم ؛ مراقب این که پاکی و صفای درونمان را در میانه راه از دست ندهیم و در مسیر حرکتمان به خاطر خوشحالی زود گذر ، به پرتگاه ها و دره ها سقوط نکنیم و عمر و ایمان خود را از دست ندهیم .

۵- برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: چند نمونه از اعمال حرامی که حیا را در جامعه از بین می برد نام ببرید .

پاسخ : الف) پوشیدن لباس های تنگ و بدن نما در مقابل نامحرمان (ب) سخن گفتن با لحن های نامناسب در برابر نامحرمان  
ج) استفاده از کلمات و سخنان سبک و مبتذل در برابر نامحرمان  
ب) سؤال : چند مورد از محارم مرد را نام ببرید .

پاسخ : همسر ، دختر ، خواهر ، مادر ، خاله ، عمه ، مادر زن ، مادر بزرگ

۶ - عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : ( دو کلمه اضافه است )

خط قرمز های	بدن خود	نگاه حرام	فضای اخلاقی	نگاه و گناه
حسرت و اندوه	دیگران	پادزهری	اصل پوشش	ورود ممنوع

الف) میان نگاه و گناه فاصله اندکی است . گاهی زهر مسمومیت این نگاه ها تا آخر عمر در وجود انسان می ماند و هیچ پادزهری آن را درمان نمی کند . کسی که از خط قرمزهای نگاه عبور می کند ، به منطقه ورود ممنوع وارد می شود و گرفتار می گردد . گرفتار غم ، حسرت و اندوه ، ناآرامی و اضطراب .  
ب) خداوند بزرگ به هیچ مرد و زنی اجازه نمی دهد با بی توجهی به اصل پوشش و به نمایش گذاشتن بدن خود ، دیگران را به گناه بیندازد و فضای اخلاقی جامعه را آلوده سازد .

۷- با توجه به متن عربی ، ترجمه آیات و یا روایات را تکمیل کنید :

الف	فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ	پس با ناز سخن نگوئید .
ب	فَيَطْمَعُ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ	که شخص بیماردل ( که به مرض هوسرانی گرفتار است) به طمع بیفتد .
ج	وَ قُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا	بلکه به شیوه های پسندیده سخن بگوئید .

۸ - چند مورد از فواید حجاب برای زنهارا بنویسید ؟

الف) زیبایی هایش را می پوشاند و او را از نگاه افراد هوسران محفوظ می دارد .  
ب) می تواند با آرامش به امور فردی و اجتماعی خود بپردازد . ج) فضا برای فعالیت مثبت و سازنده مردان جامعه نیز سالم می ماند .

۹- امام صادق (علیه السلام) در مورد نگاه حرام چه می فرمایند؟

نگاه کردن به نامحرم ، تیری از تیرهای زهر آگین شیطان است که تخم گناه را در دل انسان می کارد و همین برای به گمراهی کشاندن صاحبش کافی است .

۱۰- چند مورد از محارم مرد را نام ببرید .

همسر ، دختر ، خواهر ، مادر ، خاله ، عمه ، مادر زن ، مادر بزرگ

۱۱- چند مورد از محارم زن را نام ببرید .

شوهر ، پسر ، برادر ، پدر ، دایی ، عمو ، پدر شوهر ، پدر بزرگ

۱۲- « احکام اسلامی » چه احکامی است ؟

احکام اسلامی ، قوانینی هستند که برای حفظ سلامتی و آرامش روحی و جسمی انسان وضع شده اند و توجه به آنها می تواند انسان را از انحراف و سقوط در درّه های هولناک محافظت نماید .

۱۳- چند نمونه از اعمال حرامی که حیا را در جامعه از بین می برد نام ببرید .

الف) پوشیدن لباس های تنگ و بدن نما در مقابل نامحرمان (ب) سخن گفتن با لحن های نامناسب در برابر نامحرمان  
ج) استفاده از کلمات و سخنان سبک و مبتذل در برابر نامحرمان

۱۴- ضررهای « نگاه حرام » چیست ؟

الف) نافرمانی خداوند (ب) زمینه سازی گناهان بزرگ دیگر (ج) گرفتاری به حسرت ، اندوه و اضطراب

۱۵- بی توجهی به اصل پوشش مناسب چه عواقبی به دنبال دارد ؟

الف) به گناه انداختن دیگران (ب) آلوده ساختن فضای اخلاقی جامعه

۱۶- در صورت داشتن پوشش مناسب در مسیر زندگی چه چیزهایی را به دست می آوریم ؟

الف) مصونیت از نگاه افراد هوسران (ب) آرامش در انجام امور فردی و اجتماعی (ج) داشتن جامعه سالم

۱۷- برای هر جمله ، کلمه مناسب تر را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

الف) قرآن کریم : ای زنان با ناز سخن نگوئید ، تا این که شخص ..... به طمع نیفتد . (نا مسلمان ، نامحرم ، بیمار دل )

ب) پوشاندن بدن وظیفه همه ..... بوده و مقدار آن در مردان و زنان متفاوت است . (افراد ، مردان ، زنان )

ج) هر کس چشمش را از نگاه به ..... فرو بندد خداوند شیرینی ارتباط با خود را در دل او ایجاد می کند . (دیگران ، نامحرم ، زنان )

د) مقدار پوشش در مردان و زنان متفاوت است که دلیل آن ، مربوط به نوع ..... آنهاست . (آداب ، آفرینش ، جامعه )

## تدبیر زندگانی

درس نهم

سؤالات کتاب :

۱ - پنج نمونه از رفتارهای اسراف آمیز را که در جامعه رواج بیشتری دارد بنویسید .

(۱) لامپ اتاق را روشن رها می کند و از اتاق خارج می شود . (۲) بیش از نیاز بدنش غذا می خورد .

(۳) وسایل قابل استفاده را به بهانه کهنه بودن دور می ریزد . (۴) بدون نیاز از لوازم التحریر گرانقیمت استفاده می کند .

۲ - مصرف گرایی چه زیان های فردی و اجتماعی به دنبال دارد ؟

(۱) کمیاب شدن کالاها و افزایش قیمت اجناس (۲) افزایش وابستگی به کشورهای بیگانه

(۳) کاهش توانایی خرید مردم (۴) پرخوری، افزایش وزن ، بیماری (۵) هدر دادن نعمت های الهی (اسراف)

۳ - توضیح دهید ، اسراف و مصرف زدگی چگونه یک جامعه را به وابستگی می کشاند ؟

خرید و مصرف بیش از نیاز کالا موجب کمیاب شدن کالا می شود و چاره ای جز واردات دائمی کالاها از کشور های دیگر باقی نخواهد ماند و اگر ملتی به دیگران وابسته شود چاره ای جز پذیرش خواسته های آنها نخواهد داشت .

۴ - روش صحیح مصرف از نظر اسلام چیست ؟ ( راه های درمان مصرف گرایی )

الف) در انتخاب اجناس به تجربه خود و اطرافیان بیشتر از آگهی های تبلیغاتی اعتماد داشته باشیم .

ب) به شایعاتی که درباره گران شدن یک کالا در آینده می شنویم توجه نکنیم .

ج) زندگی خود را براساس مد ها و الگوهای متزلزل بنا نکنیم .

د) بدانیم که خرید اجناس گرانقیمت هرگز بر ارزش شخصیت نمی افزاید .

نمونه سؤالات هفتی درسی ۹ :

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

الف) تا وقتی که کالای با کیفیت ایرانی در دسترس است ، به سراغ کالاهای خارجی نرویم

ب) با رشد مصرف گرایی ، کالاها هر روز گران تر می شود و توانایی خرید مردم کاهش می یابد .

ج) شرکت های بزرگ ، با تبلیغات روانی و مد سازی از میان شخصیت های مشهور ، مد گرایی را در جوامع رواج می دهند .

د) در انتخاب اجناس به تجربه خود و اطرافیان بیشتر از آگهی های تبلیغاتی اعتماد داشته باشیم ..

۲ - جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

- الف) مصرف گراها در هنگام خرید ، واقعاً به آن کالا نیازی ندارند ، بلکه تحت تأثیر دیگران تصمیم به خرید آن گرفته اند .  
 ب) مُدسازان ، به مردم القا می کنند که اگر می خواهید مورد توجه باشید ، باید از کالاهایی که ما تبلیغ می کنیم استفاده کنید .  
 ج) مد سازها ، معمولاً الگوهای خود را از میان ورزشکاران ، هنرمندان و شخصیت های مشهور انتخاب می کنند .  
 د) تقلید از الگوهای وارداتی تدریجاً ، طرز فکر انسان مسلمان را تغییر داده و او را به دنباله روی کورکورانه از فرهنگ بیگانه سوق می دهد .

۳ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

الف	حق ماست که مال حلال خود را هر طور و هر اندازه که دلمان خواست استفاده کنیم .	<input type="checkbox"/> صحیح	<input type="checkbox"/> غلط
ب	افرادی که برای زندگی بهتر و استفاده از امکانات تلاش می کنند، افرادی دنیاطلب و گمراه اند .	<input type="checkbox"/> صحیح	<input type="checkbox"/> غلط
ج	مد گرایی و مصرف گرایی ، نمونه هایی از اسراف هستند .	<input checked="" type="checkbox"/> صحیح	<input type="checkbox"/> غلط
د	کسانی کمال و ارزش خود را در بی توجهی به دنیا و استفاده نکردن از امکانات آن می دانسته اند .	<input checked="" type="checkbox"/> صحیح	<input type="checkbox"/> غلط

۴ - جملات زیر را تفسیر کنید ، ( در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید) :

الف) « پول برای خرج کردن است . »

عده ای هستند که وقتی از راه حلال مالی را به دست می آورند، حق خود می دانند هر اندازه و هر طور که دلشان خواست از اموالشان استفاده کنند ؛ آنان از کار خود با گفتن این گونه جملات دفاع می کنند .

ب) « کمال و ارزش انسان در استفاده نکردن از امکانات دنیا است ! »

در طول تاریخ ، کسانی بوده اند که کمال و ارزش خود را در بی توجهی به دنیا و استفاده نکردن از امکانات دانسته اند و گمان می کردند خداوند نیز از کار آنها راضی است . آنان بر این تصور بودند ، افرادی که برای زندگی بهتر و استفاده از امکانات خدادادی تلاش می کنند، افرادی دنیا طلب و گمراه اند .

ج) « در ردّ جمله : کمال و ارزش انسان ها در بی توجهی به دنیا است . »

خداوند مهربان ما را آفریده است تا با زندگی در دنیا و انجام کارهای نیک، به سعادت و خوشبختی برسیم . اگر رسیدن به رستگاری دنیا و آخرت بدون استفاده از نعمت های الهی امکان پذیر بود، پس نیازی هم به آفرینش آنها نبود. قرآن کریم نیز به توبیخ کسانی پرداخته که بی دلیل خود را از نعمت های الهی محروم کرده اند .

۵- در مورد مفهوم هر عبارت ، توضیح مختصر بدهید :

الف	مُد ها	الگوهایی هستند که با روش های گوناگون مردم را متقاعد می کنند تا مانند آنان رفتار کنند .
ب	مصرف گرایی	میل دائمی به خرید بیشتر و بیشتر کالاها و اجناس ، بدون دلیل و نمونه ای از اسراف است .
ج	اسراف کردن	زیاده روی در مصرف یا مصرف بیش از اندازه مورد نیاز است .
د	تبلیغات روانی	تابلوه های تبلیغاتی ، آگهی های روزنامه ای ، پیام های تلویزیونی و .. به راحتی این تبلیغات را ایجاد می کنند .

۶- برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: راه های درمان مصرف گرای چیست ؟ ( راه های صحیح مصرف در اسلام چیست ؟ )

الف) در انتخاب اجناس به تجربه خود و اطرافیان بیشتر از آگهی های تبلیغاتی اعتماد داشته باشیم .

ب) به شایعاتی که درباره گران شدن یک کالا در آینده می شنویم توجه نکنیم .

ج) زندگی خود را براساس مد ها و الگوهای متزلزل بنا نکنیم .

د) بدانیم که خرید اجناس گرانقیمت هرگز بر ارزش شخصیت نمی افزاید .

ب) سؤال : زیان های مُد گرایی چیست ؟

پاسخ : ۱) آسیب های اقتصادی به خانواده ها و جامعه ۲) سست کردن پایه های فرهنگی جامعه و خود بیگانگی

۳) دنباله روی کورکورانه از فرهنگ بیگانه

۷- عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : ( دو کلمه اضافه است )

در آمد	اجتماعی	نوشتاری	مصرف گرایی	قیمت
گرانقیمت	ساده	توانایی خرید	خوراکی	عذاب الهی

الف) کسی که با لوازم التحریر ساده می تواند نیازهای نوشتاری اش را برطرف کند ، ولی از لوازم گرانقیمت استفاده می کند گرفتار اسراف به معنای زیاده روی در مصرف است که از گناهان بزرگ است و عذاب الهی را در پی دارد .

ب) از نظر اجتماعی ، خرید بیش از نیاز کالا ، موجب کمیاب شدن آن می شود . کمیاب شدن کالا ، قیمت آن را افزایش می دهد و به این ترتیب با رشد مصرف گرایی ، کالاها هر روز گران تر می شود و توانایی خرید مردم کاهش می یابد .

۸- با توجه به متن عربی ، ترجمه آیه زیر را تکمیل کنید :

الف	قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ...	بگو : چه کسی زینت های الهی را حرام کرده است .
ب	...الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ	( زینت هایی) که برای بندگان خود پدید آورده است .
ج	و الطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ	و روزی های پاکیزه ( ای که آفریده است . )
د	...كُلُوا وَ اشْرَبُوا وَ لَا تُسْرِفُوا	بخورید و بیاشامید ، ولی اسراف نکنید .
ه	...إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ	زیرا خداوند اسراف کنندگان را دوست ندارد .

۹- اسراف کنندگان چگونه از عمل خود دفاع می کنند ؟

با گفتن جملاتی نظیر : الف) پول برای خرج کردن است ، خدا آفریده است که استفاده کنیم و دارندگی و برازندگی

۱۰- چرا نوجوانان و جوانان تأثیر پذیری بیشتری در مواجهه با مُد ها دارند ؟

به دلیل تنوع طلبی و نوگرایی که از ویژگی های دوران سنی آنان است .

۱۱- زیان های مُد گرایی چیست ؟

- ( ۱ ) آسیب های اقتصادی به خانواده ها و جامعه  
 ( ۲ ) سست کردن پایه های فرهنگی جامعه و خود بیگانگی  
 ( ۳ ) دنباله روی کورکورانه از فرهنگ بیگانه

۱۲- عبارات متن زیر را با شماره ، مرتب کنید ؟

۵	که این هم اسراف و هدر دادن نعمت های الهی است	۲	یا باید تمام آن را تا خراب نشده مصرف کند
۳	که نتیجه اش پرخوری ، افزایش وزن و بیماری های مختلف است	۴	و یا اینکه مقدار اضافی را دور بریزد
۱	اگر خانواده ای دو برابر مقدار همیشگی مواد خوراکی خرید کند	۶	و فقر و محرومیت را به دنبال دارد.

متن کامل : اگر خانواده ای دو برابر مقدار همیشگی مواد خوراکی خرید کند ، یا باید تمام آن را تا خراب نشده مصرف کند که نتیجه اش پرخوری ، افزایش وزن و بیماری های مختلف است و یا اینکه مقدار اضافی را دور بریزد که این هم اسراف و هدر دادن نعمت های الهی است و فقر و محرومیت را به دنبال دارد.

۱۳- برای هر جمله ، کلمه مناسب تر را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

- ( الف ) ..... سبب می شود بسیاری احساس کنند واقعاً در زندگی خود آن کالا را کم دارند. ( کمبود ها ، تبلیغات ، گرانی )  
 ( ب ) اصلی ترین شِگرد شرکت های بزرگ برای جذب مخاطبان ، ..... است. ( اسراف ، تبلیغات ، مُد سازی )  
 ( ج ) نوجوانان و جوانان به دلیل ..... در مواجهه با مُدها تأثیرپذیری بیشتری دارند. (تنوع طلبی ، نو گرایی ، هر دو )  
 ( د ) معمولاً روشی که مُد گرا ها برای ..... معرفی می کنند ، برخلاف توصیه های ادیان الهی است. ( زندگی ، تفریح ، خرید )

**دو سرمایه گرانبها**

درس دهم

سوالات کتاب :

۱- بین حرکت ابرها و گذشتن زمان چه شباهت هایی وجود دارد ؟

- ( الف ) برای استفاده از هر دو فرصت محدودی داریم .  
 ( ب ) هر دو با ارزش و غیر قابل بازگشت هستند .  
 ( ج ) هر دو گذر عمر را به ما نشان می دهند .

۲- آیا نعمت عمر به تنهایی برای خوشبختی ما در دنیا و آخرت کافی است ؟ توضیح دهید .

خیر - چون انسان های بدکار نیز از نعمت عمر برخوردارند ولی به دلیل نیندیشیدن ، از عمر خود در جهت صحیح استفاده نمی کنند و بهره ی مناسبی از آن نمی برند ، بنابر این به سعادت دنیا و آخرت نمی رسند .

۳- خداوند حکیم چه کسانی را از چهارپایان نیز گمراه تر معرفی می کند ؟

کسانی که توانایی اندیشیدن دارند ولی از این نعمت استفاده نمی کنند و دلپایشان کر و لال است .

..... چرا؟ ( چرا خداوند بعضی ها را از چهارپایان نیز گمراه تر معرفی می کند؟ )

چون چشم دارند ولی عبرت نمی گیرند و گوش دارند ولی دستورات خدا را نمی شنوند .

۴ - سه مورد از عوامل هدر دادن عمر را بیان کنید .

الف) بی حالی و تبلی ( ب ) امروز و فردا کردن ( ج ) در نظر نگرفتن اولویت ها ( د ) معاشرت با افراد بی نظم

نمونه سوالات هفتی درسی ۱۰ :

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

الف) انسان باید بیندیشد که اعمالش ثبت و ضبط می شود و باید نسبت به تمامی آنها در نزد خداوند پاسخگو باشد .

ب) پیامبر اکرم (ص) : ساعتی تفکر در نشانه های خداوند از ساعت های طولانی عبادت کردن برتر است .

ج) ما می توانیم به کمک پیامبران الهی ، بهترین راه را برای سعادت خود انتخاب کنیم .

د) یکی از تفاوت های انسان و حیوان ، قدرت تفکر یا اندیشیدن است .

۲- با توجه به متن عربی ، ترجمه آیات و یا روایات را تکمیل کنید :

الف	حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ	هنگامی که مرگ یکی از آنها فرا می رسد
ب	قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ	می گوید پروردگارا؛ مرا ( به دنیا ) برگردان
ج	لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ	شاید، کارهای شایسته ای را که ترک کرده بودم به جای آورم.
د	كَلَّا ، إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا	هرگز؛ ( چنین بازگشتی در کار نیست ) این سخنی است که او به زبان می گوید . و اگر بازگردد ، کارش همچون گذشته است !

۳ - جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

الف) افراد بدکار به سعادت دنیا و آخرت نمی رسند ، چون از نعمت های عمر و اندیشه ی خود به درستی استفاده نکرده اند .

ب) خداوند در قران می فرماید : گروهی که دل هایشان کر و لال است ، از چهارپایان نیز گمراه ترند .

ج) برای خوشبختی در دنیا و آخرت علاوه بر عمر سرمایه ی دیگرمان قدرت فکر و اندیشیدن است .

د) بی توجهی به اولویت بندی کارها موجب می شود که انسان در کارهای خود عجله داشته باشد .

۴ - جملات زیر را تفسیر کنید ، ( در مورد مفهوم هر جمله به طورمختصر توضیح دهید ) :

الف) « اولین سرمایه ما برای خوشبختی در دنیا و آخرت ، زندگی و عمر است . »

همه موجودات از نعمت عمر برخوردارند و هر چند نعمت عمر به تنهایی برای خوشبختی ما در دنیا و آخرت کافی نیست ،

ولی اگر کسی از آن محروم شود ، از نعمت های دیگر نیز نمی تواند هیچ استفاده ای کند .



ب) «دین اسلام همواره بر فکر کردن تأکید دارد.»

چون با اندیشیدن و فکر کردن پیرامون نشانه های علم و قدرت خداوند ، به واقعیت های جهان هستی پی می بریم و می توانیم بدین وسیله راه سعادت خود را بیابیم ، ضمناً می توانیم وسایل آسایش خود در زندگی دنیایی را نیز قراهم نماییم .

ج) « معاشرت با افراد بی نظم ، می تواند به هدر دادن عمر انسان منجر شود . »

افراد بی نظم در زندگی شان از هیچ هدف یا برنامه ای پیروی نمی کنند ، و این موجب می شود که ما هم مانند آنها رفتار کنیم و ارزش زندگی خود را ندانیم و عمرمان هدر شود .

۵ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

<input type="checkbox"/>	غلط	<input type="checkbox"/>	صحیح	خداوند می فرماید : کسانی که از نعمت عمر برخوردار نیستند ، از چهار پایان نیز گمراه ترند .	الف
<input type="checkbox"/>	غلط	<input checked="" type="checkbox"/>	صحیح	هیچ عمل صالحی نمی تواند جایگزین عبادت های واجب شود .	ب
<input checked="" type="checkbox"/>	غلط	<input type="checkbox"/>	صحیح	نعمت عمر به تنهایی برای سعادت و خوشبختی ما در دنیا و آخرت کافی است .	ج
<input type="checkbox"/>	غلط	<input checked="" type="checkbox"/>	صحیح	انسان های بدکار نیز مانند دیگران از نعمت عمر برخوردارند .	د

۶- برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: آیا نعمت عمر به تنهایی برای خوشبختی ما در دنیا و آخرت کافی است ؟ (توضیح دهید)

خیر - چون انسان های بدکار نیز از این نعمت برخوردارند ولی به دلیل نیندیشیدن ، از آن در جهت صحیح استفاده نمی کنند و بهره ی مناسبی از آن نمی برند ، بنابراین به سعادت دنیا و آخرت نمی رسند .

ب) سؤال : راهکار مبارزه با عوامل هدر دادن عمر چیست ؟ (۴ مورد)

الف) جای دادن ورزش در برنامه روزانه

ب) پرهیز از تنبلی و بی حالی

ج) داشتن تغذیه مناسب

د) داشتن برنامه مناسب روزانه ، هفتگی و ...

۷ - عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : ( دو کلمه اضافه است )

وقت	زندگی	استراحت	برنامه	فردا
خواب	ورزش	هدف	بی حوصله	امروز

الف) معمولاً کسانی که در طول شبانه روز ورزش نمی کنند و کارهایشان را با برنامه انجام نمی دهند ، بی حوصله و بی حال هستند . اینان اهمیتی به وقت خود و دیگران نمی دهند و ساعت ها و روزهای فراوانی از زندگی خود را کاملاً هدر می دهند .

ب) کسی که در زندگی برنامه ندارد و برای خود هدف تعیین نکرده است کارهایش را در وقتش انجام نمی دهد و همواره امروز و فردا می کند.

۸ - خداوند در مورد کسانی که قدر عمر خود را نمی دانند چه می فرماید؟

می فرماید: هنگامی که مرگ یکی از آنان فرا می رسد می گوید پروردگارا مرا به دنیا باز گردان تا اعمال صالحی را که ترک کرده بودم انجام دهم، ولی هرگز چنین بازگشتی در کار نیست.

۹ - حضرت علی (علیه السلام) در مورد فرصت انسان برای جمع آوری توشه در دنیا چه می فرماید؟

می فرماید: فرصت ها مانند ابرها می گذرند، پس فرصت های خوب را غنیمت شمارید.

۱۰ - چه چیز انسان را به سمت کارهای نیک می کشاند و از مسیر گناه دور می کند؟

الف) تفکر در این رابطه که در مقابل اعمالش باید نزد خداوند پاسخگو باشد.

ب) بدانند که نعمت عمر فقط یک بار به او عطا شده و بار دومی وجود ندارد.

ج) ببیندیشد که با هر حرف یا رفتارش می تواند دلی را شاد کند و یا کسی را از خود برنجاند.

۱۱ - راهکارهای مبارزه با عوامل هدر دادن عمر چیست؟

ب) پرهیز از تنبلی و بی حالی

الف) جای دادن ورزش در برنامه روزانه

د) داشتن برنامه مناسب روزانه، هفتگی و ...

ج) داشتن تغذیه مناسب

و) دقت در انتخاب دوست و هم نشین

ه) اولویت بندی کارهای روزانه

۱۲ - بنا بر فرمایش حضرت علی (علیه السلام) فایده تفکر چیست؟

ایشان می فرمایند: تفکر انسان را به سوی نیکی و عمل به آن فرا می خواند.

۱۳ - برای هر جمله، کلمه مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید:

الف) همه موجودات از نعمت ..... برخوردارند. (سلامتی، تفکر، عمر)

ب) بی توجهی به اولویت بندی کارها موجب می شود انسان در کارهای خود ..... داشته باشد؛ (نظم، عجله، تفکر)

ج) امروزهای بعضی افراد، به امید ..... هایی که نمی رسد از دستشان می رود. (دیروز، امروز، فردا)

د) اولین سرمایه ی ما برای خوشبختی در دنیا و آخرت ..... است. (عمر و زندگی، سرمایه مادی، قدرت تفکر)

## آفت های زبان

درس یازدهم

## سؤالات کتاب :

۱ - دو مورد از عواقب دروغ گفتن را بیان کنید .

الف) از بین رفتن ایمان (ب) محرومیت از هدایت الهی (ج) ضعیف شدن حافظه (د) از بین رفتن برکت از زندگی

۲ - رواج غیبت در جامعه چه آثار شومی بر روابط مردم با یکدیگر خواهد گذاشت ؟

الف) از دست دادن اعتماد نسبت به دیگران (ب) پرورش کینه و ناراحتی دیگران در دل  
ج) از دست دادن توفیق انجام کارهای نیک (د) از بین رفتن انگیزه برای جبران کارهای اشتباه

۳ - کسانی که فحش می دهند ، معمولاً بیشتر در چه مواقعی این عمل زشت را مرتکب می شوند .

الف) طبق عادت ، وقتی عصبانی می شوند ، نمی توانند خشم خود را مهار کنند .  
ب) قصد شوخی دارند و می خواهند دیگران را بخندانند و از این کار لذت می برند .

## نمونه سؤالات هتین درسی ۱۱ :

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

الف) امام حسن عسکری (ع) : زشتی ها همگی در خانه ای جمع شده اند که کلید آن دروغ است .

ب) دروغ گفتن موجب نابودی ایمان می شود و انسان را از هدایت الهی محروم می کند .

ج) عادت به دروغ گفتن ، موجب فقر و تنگدستی انسان نیز می شود چرا که برکت از زندگی انسان می گریزد .

د) دروغ گویی علاوه بر عذاب الهی که در روز جزا در پی دارد ، در دنیا نیز سبب از بین رفتن اعتماد دیگران و تنهایی دروغ گو می شود .

۲ - با توجه به متن عربی ، ترجمه آیات و یا روایات را تکمیل کنید :

الف	یا ایُّهَا الَّذِینَ آمَنُوا	ای کسانی که ایمان آوردید...
ب	لَا یَعْتَبَ بَعْضُکُمْ بَعْضًا	بعضی از شما غیبت بعضی دیگر را نکند .
ج	أَیُّجِبُ أَحَدُکُمْ أَنْ یَأْکُلَ لَحْمَ أَخِیهِ مِیْتًا	آیا کسی از شما دوست دارد که گوشت برادر مرده اش را بخورد؟
د	فَکَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ	همه شما از این امر کراهت دارید و از خدا پروا کنید .
ه	إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَحِیمٌ	که خدا توبه پذیر مهربان است .

۳ - جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

الف) برای این که در غسل مطمئن شویم هر طرف کاملاً شسته شده ، باید کمی از طرف دیگر را نیز در هر مرحله بشویم .

الف ) حتی اگر با چشم خودمان هم چیز ناپسندی را از کسی می بینیم ، حق نداریم آن را برای دیگران بازگو کنیم .

ب ) برخی به اشتباه گمان می کنند که سخن آنان وقتی غیبت به شمار می رود که آنچه در باره دیگران می گویند واقعیت نداشته باشد .

ج ) اگر فردی بداند که دیگران از عیب های او باخبرند ، و کسی به او اعتماد ندارد ، انگیزه ای برای ترک اشتباه برایش باقی نمی ماند .

۴ - جملات زیر را تفسیر کنید ، ( در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید ) :

الف ) « دروغگو کم محافظه است. »

دروغ ، حافظه انسان را ضعیف می کند و انسان دروغ گو فراموش می کند که در باره یک موضوع ، چه دروغی گفته است و ممکن است برای بار دوم در باره همان موضوع قبلی ، دروغ جدیدی بگوید .

ب ) « کلید خانه زشتی ها ، دروغ است . »

اگر تمام کارهای زشت و ناپسند را در خانه ای قرار دهند و درب آن را قفل کنند ، کلیدی که آن قفل را باز کرده و دسترسی به آن زشتی ها را آسان می کند ، همان دروغ است ، یعنی این که ، وقتی انسان عادت کرد « دروغ » بگوید ، به راحتی به سراغ بقیه زشتی ها نیز می رود .

۵ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

<input type="checkbox"/>	غلط	<input checked="" type="checkbox"/>	صحیح	شنوندگان غیبت ، نمی توانند به فردی که در باره اش بدگویی شده اطمینان داشته باشند .	الف
<input type="checkbox"/>	غلط	<input checked="" type="checkbox"/>	صحیح	از آثار بد فحاشی ، از بین رفتن حیا در جامعه است .	ب
<input type="checkbox"/>	غلط	<input checked="" type="checkbox"/>	صحیح	غافل شدن از عیب های خود از راههای درمان غیبت کردن است .	ج
<input checked="" type="checkbox"/>	غلط	<input type="checkbox"/>	صحیح	« غیبت کردن » یعنی به دیگران نسبت های زشت و ناروا دادن .	د

۶ - در مورد مفهوم هر عبارت ، توضیح مختصر بدهید :

الف	غیبت کردن	بدگویی پشت سر دیگران و آشکار کردن عیب های آنان
ب	تهمت زدن	دادن نسبت های دروغ و ناروا به اشخاص
ج	فحاشی کردن	به کار بردن کلمات زشت و دور از ادب ، در صحبت کردن با دیگران

۷- برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) نعمت سخن گفتن چه فوایدی برای انسان دارد ؟

پاسخ : الف) ارتباط با دیگران ب) بازگو کردن نیازها و درخواست ها ج) مشورت با دیگران د) بیان احساسات

ه) راهنمایی دیگران و) راز و نیاز با خداوند

ب) سؤال : رواج غیبت در جامعه چه آثار شومی بر روابط مردم با یکدیگر خواهد گذاشت ؟

پاسخ : الف) از دست دادن اعتماد نسبت به دیگران      ب) پرورش کینه و ناراحتی دیگران در دل

ج) از دست دادن توفیق انجام کارهای نیک      د) از بین رفتن انگیزه برای جبران کارهای اشتباه

۸ - عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : ( دو کلمه اضافه است )

غیبت	عیب هایش	غیبت کننده	فحاشی	دروغ
دروغگو	سود و ضرری	دین	قدرتی	انسانی

الف) دروغگو یا می خواهد به وسیله دروغ چیزی را به دست آورد یا قصد دارد خودش را از مشکلی رهایی بخشد. فرد دروغگو در این حالت فراموش می کند که هیچ قدرتی بالاتر از قدرت خداوند نیست و تا او نخواهد هیچ سود و ضرری به کسی نخواهد رسید.

ب) «غیبت» نوعی تبلیغ و اشاعة کارهای ناپسند است که در این دنیا دین انسان را نابود می کند. خداوند در مجازات غیبت کننده، کارهای نیکش را به حساب کسی که عیب هایش را آشکار نموده، می نویسد و توفیق انجام کارهای نیک را نیز از او می گیرد.

۹ - «دروغ گفتن» برای چیست و راه های ترک دروغ کدامند ؟

علت دروغ گفتن می تواند برای دشمنی و کینه توزی با کسی، دوست داشتن کسی، رها ساختن خود از مشکلی، به دست آوردن یا از دست ندادن چیزی باشد.

از راه های ترک دروغ گویی: الف) توجه به عواقب آنچه می گوئیم. ب) دوری از کسانی که دروغ می گویند.

۱۰ - تفاوت «غیبت» با «تهمت» و راه درمان غیبت کردن چیست ؟

«غیبت»، آشکار کردن عیب های موجود در کسی است و «تهمت»، دادن نسبت های دروغ به اشخاص است. غافل نشدن از عیب های خود و تلاش برای برطرف کردن آنها از راه های درمان غیبت کردن است.

۱۱- اگر در جمعی از یک مسلمان غیبت می کنند، وظیفه ما چیست ؟

الف) دیگران را از غیبت کردن باز داریم.      ب) از حقوق آن مسلمان دفاع کنیم.

ج) ناراحتی خود را به نوعی نشان دهیم.      د) محل غیبت را ترک کنیم.

۱۲- آثار رواج کلمات زشت (فحاشی) در جامعه چیست ؟

از بین رفتن حیا در جامعه و زمینه سازی برای انجام گناهان دیگر

۱۳- پیامبر اکرم (صلی... علیه) در رابطه با نکوهش «فحش دهندگان» چه می فرمایند ؟

پیامبر اکرم (صلی... علیه): خداوند بهشت را بر هر فحش دهنده بد زبان که برایش مهم نیست چه می گوید و دیگران در باره او چه می گویند، حرام کرده است.

۱۴- راه های درمان فحاشی چیست ؟

الف) توجه به این که چه برکاتی از زندگی آنان حذف می شود . ب ) اندیشیدن به این که چه کار زشتی انجام می دهند .  
ج ) دوری از کسانی که فحش می دهند و عادت به این کار دارند .

۱۵- نعمت سخن گفتن چه فوایدی برای انسان دارد ؟

الف) ارتباط با دیگران ب ) بازگو کردن نیازها و درخواست ها ج ) مشورت با دیگران د ) بیان احساسات  
ه ) راهنمایی دیگران و راز و نیاز با خداوند

۱۶- حضرت علی (علیه السلام) پیرامون ارتباط سخن گفتن و شخصیت درونی افراد چه فرموده اند ؟

ایشان می فرمایند : هنگامی که سخن می گوئید ، شناخته می شوید زیرا انسان زیر زبان خود پنهان است .

۱۷- خداوند برای مجازات غیبت کننده چه می کند ؟

الف) کارهای نیک غیبت کننده را به حساب کسی که از او غیبت شده می نویسد .  
ب ) توفیق انجام کارهای نیک را از غیبت کننده می گیرد .

۱۸- بهترین واکنش در برابر کسی که عادت به فحش دادن دارد چیست ؟

در صورتی که نهی از منکر او را از این کار باز ندارد ، باید از او جدا شویم و حتی الامکان نیز از او دوری کنیم .

۱۹- عبارات متن زیر را با شماره ، مرتب کنید ؟

۲	حیا از میان برود و زمینه برای افزایش گناهان دیگر فراهم شود .	۵	که برایش مهم نیست چه می گوید و
۳	پیامبر اکرم این عمل زشت را نهی کرده و می فرمایند :	۴	خداوند بهشت را بر هر فحش دهنده بدزبان
۱	رواج کلمات زشت و فحاشی در جامعه سبب می شود که	۶	دیگران درباره او چه می گویند حرام کرده است .

متن کامل : رواج کلمات زشت و فحاشی در جامعه سبب می شود که حیا از میان برود و زمینه برای افزایش گناهان دیگر فراهم شود .  
پیامبر اکرم این عمل زشت را نهی کرده و می فرمایند : خداوند بهشت را بر هر فحش دهنده بدزبان  
که برایش مهم نیست چه می گوید و دیگران درباره او چه می گویند حرام کرده است .

۲۰- برای هر جمله ، کلمه مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

الف ) غیبت نوعی تبلیغ و اشاعه کارهای ناپسند است که در این دنیا ..... انسان را نابود می کند. ( دین ، فرهنگ ، مال )  
ب ) بسیاری از نزا عها و درگیری ها با یک ..... آغاز می شود. ( غیبت ، دشنام ، تهمت )  
ج ) توانایی ..... یکی از مهم ترین نعمت های خداوند به انسان است. ( سخن گفتن ، راست گویی ، عبادت کردن )  
د ) به دلیل علاقه ای که به فردی دارند ، در تعریف کردن از او زیاده روی می کنند . ( غیبت کردن ، تهمت زدن ، دروغ گفتن )

## ارزش کار

درس دوازدهم

## سؤالات کتاب :

۱ - به نظر شما کار کردن چه فوایدی برای ما و جامعه ما دارد ؟

الف) رفع احتیاجات فردی ، خانوادگی و بر طرف سازی مشکلات اجتماعی

ب) پیدا کردن توانایی برای انفاق به دیگران و مشارکت در کارهای خیر

۲ - به چند نمونه از کارهایی که انجام آنها و استفاده از در آمد آنها برای یک انسان مسلمان حرام است اشاره کنید .

الف) فروشنده ای که کالای نامرغوب را در بسته بندی با کیفیت قرار دهد و آن را با قیمت کالای خوب بفروشد .

ب) کارمندی که در ساعات کاری ، به وظایف خود عمل نکند . ج) فروشنده ای که با کم فروشی ، پول بیشتری به دست آورد .

۳ - سه شغل حرام را نام ببرید و توضیح دهید که چگونه ممکن است در آمد صاحبان آنها حرام باشد .

دزدی کردن : چون این کار تجاوز به حقوق دیگران و استفاده از حاصل دسترنج آنان است .

قمار بازی : چون از راه نادرست و بدون زحمت واقعی بدست می آید و انگیزه ی نیروی کار را از بین خواهد برد .

خرید و فروش اجناس قاچاق : چون باعث از بین رفتن رونق اقتصادی و بی کار شدن تولید کنندگان خواهد شد .

خرید و فروش مواد مخدر : چون باعث اعتیاد جوانان و از بین رفتن نیروی کار و آسیب رساندن به خانواده ها می شود .

۴ - کسب و کار حرام چه آثار بدی در زندگی افراد دارد ؟

الف) مستجاب نشدن دعاها ب) بی برکت شدن مال ج) از دست دادن مال حرام ، در جای نادرست د) ارتکاب گناهی بزرگ

## نمونه سؤالات هفتی درسی ۱۲ :

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

الف) تکدی گری و مزاحمت های خیابانی ، دو نمونه از تخلّفات اجتماعی هستند که با کار کردن ، از آنها جلو گیری می شود .

ب) یکی از فواید کار کردن ، توانایی داشتن برای مشارکت در کارهای خیر است .

ج) امام صادق (ع) فرمود: آنچه گناهان را پاک می کند، کارهای نیک است ، اما کار حرام ، نمی تواند دیگری را پاک کند .

د) گاهی اوقات انسان با اینکه شغل خوب و حلالی دارد، اموالی که از آن شغل به دست می آورد حرام است .

۲ - جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

الف) امام باقر (ع) : اگر در حال کار کردن مرگم فرا رسد در حال عبادت خدا از دنیا رفته ام .

ب) امام باقر (ع) : اگر قرار است بترسم باید از این بترسم که در حال گناه و معصیت مرگم فرا رسد .

ج) حضرت علی (ع) : کسی که اموالش را از راه نادرست بدست آورد ، در جای نادرست هم آن را از دست خواهد داد .

د) کار و تلاش برای بی نیاز شدن از دیگران ، نه تنها ناپسند نیست ؛ بلکه جزء عبادت‌های بزرگ قرار دارد .

۳- با توجه به متن عربی ، ترجمه آیات و یا روایات را تکمیل کنید :

الف	وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ	وای بر کم فروشان ،
ب	الَّذِينَ إِذَا أَكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ	آنان که وقتی برای خود پیمانه می کنند، حق خود را به طور کامل می گیرند .
ج	وَ إِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَّزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ	و هنگامی که می خواهند برای دیگران پیمانه یا وزن کنند ، کم می گذارند .
د	أَلَا يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ ، لِيَوْمٍ عَظِيمٍ	آیا اینان نمی دانند که زنده می شوند؟ برای روزی بزرگ .
ه	يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ	روزی که همه مردم در برابر پروردگار جهانیان (برای حساب )بایستند .

۴ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

الف	گاهی انسان شغل حلالی دارد ولی اموالی که از آن شغل به دست می آورد حرام است .	صحیح <input checked="" type="checkbox"/>	غلط <input type="checkbox"/>
ب	کار و اشتغال نامناسب ، می تواند از بسیاری از جرائم اجتماعی جلوگیری کند .	صحیح <input type="checkbox"/>	غلط <input checked="" type="checkbox"/>
ج	پیامبر اکرم (ص) : عبادت ۱۰ جزء دارد که ۹ جزء آن کار و کسب حلال است .	صحیح <input checked="" type="checkbox"/>	غلط <input type="checkbox"/>
د	شغل هایی وجود دارد که ، در آنها انسان هرگز گرفتار مال حرام نمی شود .	صحیح <input type="checkbox"/>	غلط <input checked="" type="checkbox"/>

۵ - جملات زیر را تفسیر کنید ، ( در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید ) :

الف) « حفظ حجاب مسئولیت مشترک مردان و زنان جامعه است . »

همانطور که زنان حدود پوشش دارند ، مردان نیز حدود پوشش دارند . دین اسلام ، هر کاری که مردان یا زنان را به گناه اندازد ، حرام می داند . و انجام هر رفتاری که توجه نامحرمان را به سوی انسان جلب کند حرام است و در این موارد فرقی بین مردان و زنان نیست .

ب) « نه جزء از عبادت ، کار و کسب حلال است . »

کار و تلاش برای بی نیاز شدن از دیگران ، اگر کسب و کار حلالی باشد ، نه تنها ناپسند نیست ؛ بلکه قسمت اعظم عبادت را تشکیل می دهد . کاسبی با درآمد حلال ، در حقیقت عمل کردن به دستور خداوند در رعایت حقوق دیگران است و این خود از عبادات پسندیده خداوندی است . ( عبادت به جز خدمت خلق نیست . )



۶- در مورد مفهوم هر عبارت ، توضیح مختصر بدهید :

الف	کم فروشان	کسانی که حق خود را به طور کامل می گیرند اما اگر برای دیگران پیمانہ و یا وزن کنند، کم می گذارند .
ب	اموال حرام	اموالی که از راه های نادرست مانند دزدی، قمار، خرید و فروش اجناس قاچاق و ... به دست می آید .
ج	کسب حلال	کار و تلاش برای بی نیازی از دیگران و انفاق و ..... که در آمدش پاک و مباح باشد .

۷- برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: کار کردن چه فوایدی برای ما و جامعه ما دارد ؟

پاسخ : (۱) رفع احتیاجات فردی ، خانوادگی و بر طرف سازی مشکلات اجتماعی

(۲) پیدا کردن توانایی برای انفاق به دیگران و مشارکت در کارهای خیر

ب) سؤال : بیکاری باعث بروز چه مشکلاتی در جامعه می شود ؟ ( دو مثال بزنید )

پاسخ : بروز تخلفات و جرائم و ناامنی های متعدّد در جامعه می شود .

مانند : انحراف جوانان و اعتیاد \* مزاحمت های خیابانی

۸- عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : ( دو کلمه اضافه است )

نیازمندان	مزاحمت های	حرام	خانوادگی	حلال
مشکلات	حسرت	فروشنده	واجب	تفریحات

الف) علاوه بر رفع نیازهای خانوادگی و توانایی داشتن برای انفاق به نیازمندان جامعه ، یکی دیگر از ثمرات کار کردن ، برطرف ساختن مشکلات اجتماعی است . کار و اشتغال مناسب می تواند از بسیاری از جرائم و تخلفات اجتماعی مانند مزاحمت های خیابانی و تکدی گری جلوگیری کند .

ب) گاهی اوقات انسان از شغلی حلال ، اموالی به دست می آورد که حرام است ؛ مثلاً کسی که وسیله بی کیفیتی را در بسته بندی وسیله خوب و با کیفیت قرار می دهد و آن را با قیمتی بیشتر می فروشد، به همان مقدار که پول بیشتری دریافت می کند مال او حرام می شود و واجب است آن را به خریدار برگرداند .

۹- بیکاری باعث بروز چه مشکلاتی در جامعه می شود ؟ ( مثال بزنید )

باعث بروز تخلفات و جرائم و ناامنی های متعدد در جامعه می شود .

مانند : انحراف جوانان و اعتیاد \* دعواهای خانوادگی \* شیوع گدایی و مزاحمت های خیابانی \* دزدی و ...

۱۰- « صرف کردن مالی که از راه حرام به دست آید ، در راه خیر ، نزد خداوند چگونه است ؟ » ( پاسخ امام صادق (علیه السلام) )

فرمودند : آنچه گناهان را پاک می کند ، کارهای نیک است . اما کار حرام نمی تواند حرام دیگری را پاک کند .

۱۱ - برای هر جمله ، کلمه مناسب تر را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

- الف ( قران : روزی باید همه مردم در برابر پروردگار جهانیان (برای ..... ) بایستند. (مجازات ، پاداش ، حساب )  
 ب ( انسان در شغلش ممکن است به خاطر کوتاهی در انجام وظایف ، گرفتار ..... شود. (مال حرام ، خسارت ، بیکاری )  
 ج ( کسی که ..... را از راه نادرست به دست آورد ، در جای نادرست هم آن را از دست می دهد. ( شغلش ، اموالش ، ثوابش )  
 د ( کسی که خودش نیازمند کمک مالی دیگران باشد ، ..... به دیگران انفاق مالی کند . (می تواند ، نمی تواند ، بهتر است )

### کلید گنج ها

درس سیزدهم

### سوالات کتاب :

۱ - دعا کردن چه فایده هایی دارد ؟ به دو مورد اشاره کنید .

- جلب توجه خداوند و بهره گیری از پاداش های عبادت کنندگان  
 پیدا کردن شایستگی برای دریافت نعمت های بیشتر خداوند و داشتن آرامش روحی در سختی های زندگی

۲ - چهار مورد از آداب دعا را بیان کنید .

- الف) آغاز دعا با صلوات بر محمد و آل محمد (ص)  
 ب) مقدم داشتن دیگران در دعا ها بر خود  
 ج) دعا در هنگام قرائت قران یا باریدن باران  
 د) به مسجد رفتن برای دعا کردن  
 ه) معطر کردن خود در هنگام دعا  
 و) صدقه دادن قبل از دعا

۳ - بنا بر فرمایش حضرت علی ( علیه السلام ) چرا برخی از دعاها فوری بر آورده نمی شوند ؟

- الف) خداوند می خواهد تا با این کار ، پاداش بیشتری به ما داده شود . ب) ممکن است آنچه طلب کرده ایم ، مایه تباهی دین ما باشد .  
 ج) خداوند می خواهد به جای چیزی که خواسته ایم ، بهترش را به ما بدهد .

### فهرنه سوالات هتني درسي ۱۳ :

۱ - در جملات زیر ، جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

- الف) احساس اضطراب و ناامیدی وقتی به سراغ انسان می آید که او خود را در برابر سختی های زندگی تنها ببیند .  
 ب) بهتر است در دعا ، از گنجینه رحمت الهی چیز هایی مانند : افزونی عمر ، گشایش روزی و تندرستی بدن بخواهی .  
 ج) انسان در مانده در برابر مشکلات ، وقتی خود را تنها ببیند ، احساس اضطراب و ناامیدی خواهد کرد .  
 د) نزدیک ترین دعاها به اجابت، دعای کسی است که در دعاها پنهانی اش ابتدا برای دیگران دعا می کند.

۲ - در رابطه با سخن حضرت علی (علیه السلام) به فرزند بزرگوارش ، جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید .

حضرت علی به فرزندش امام حسن (علیه السلام) : پسر من ....

الف ( گاهی چیزی را خواسته ای ، ولی آن را به تو نداده اند و در عوض بهتر از آن در این جهان یا آن جهان به تو داده اند .

ب ( گاهی دعایت به اجابت نرسیده است ؛ زیرا چیزی طلب کرده ای که اگر داده شود ، مایه تباهی دین تو خواهد بود.

ج ( چه بسا در اجابت دعا تأخیر می شود تا پاداش درخواست کننده بیشتر و جزای آرزومند کامل تر شود.

د ( از خدا چیزی بخواه که نیکی و زیبایی اش برایت ماندگار و رنج و سختی اش از تو برکنار باشد .

۳ - جملات زیر را تفسیر کنید ، ( در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید ) :

الف) « بعضی از دعا ها ، مایه تباهی دین خواهند بود. »

براساس تعالیم قرآن ، ما همیشه و در همه حال به خدا و یاری او نیازمندیم و بدون اجازه و خواست او نمی توانیم حتی کوچکترین کارها را نیز انجام دهیم . ممکن است در دعاهایمان از خداوند درخواست هایی داشته باشیم که به صلاح دین ما نباشد و باعث شود که ما اعتقادات خود را از دست بدهیم و یا به دین مان لطمه ای برسد .

ب) « دعایت را با صلوات بر پیامبر آغاز کن . »

خداوند ، کریم تر از آن است که اگر کسی از او دو درخواست کند ، یکی را بپذیرد ، و دیگری را نپذیرد . خداوند درخواست اول ما که درود فرستادن بر پیامبر و خاندانش است را قطعاً می پذیرد و به واسطه آن درخواست دیگر ما را هم خواهد پذیرفت و اگر به صلاح ما باشد ، اجابت خواهد کرد .

۴ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

<input type="checkbox"/>	غلط	<input checked="" type="checkbox"/>	صحیح	خداوند ، فرصت دعا کردن را به ما داده و جواب دادن به دعای ما را نیز بر عهده گرفته است .	الف
<input type="checkbox"/>	غلط	<input checked="" type="checkbox"/>	صحیح	خداوند با اجازه دعا کردن ، در حقیقت کلید گنجینه های خود را در دست ما قرار داده است .	ب
<input checked="" type="checkbox"/>	غلط	<input type="checkbox"/>	صحیح	دعا کردن تنها مخصوص زمان هایی است که انسان در خطرها و مشکلات بزرگ قرار گیرد .	ج
<input checked="" type="checkbox"/>	غلط	<input type="checkbox"/>	صحیح	پیشوایان ، دعاهایی به ما آموخته اند تا بتوانیم به این وسیله همواره به خواسته های خود برسیم .	د

۵- برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: چهار مورد از آداب دعا را بیان کنید .

الف) آغاز دعا با صلوات بر محمد و آل محمد (ص)      ب) مقدم داشتن دیگران در دعا ها بر خود

ج) دعا در هنگام قرائت قران یا باریدن باران      د) به مسجد رفتن برای دعا کردن

ب) سؤال : علی (ع) در اهمیت دعا کردن به فرزندشان امام حسن چه می فرمایند ؟

ایشان می فرمایند : خداوندی که به تو اجازه دعا کردن داده است ، در حقیقت کلید گنجینه های خود را در دست تو قرار داده است . پس هرگاه خواستی می توانی با کلید دعا ، درهای نعمت الهی را بگشایی و رحمتش را بر خود نازل کنی .

۶ - عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : ( دو کلمه اضافه است )

درآمدش	اعتماد	دعایش	تلاشش	مستجاب
شکمش	خداوند	پذیرفته	حقوق مردم	مشکلاتش

الف ) کسی که دعا می کند و در کنار تلاشش، تمامی نیازهای خود را از خداوند می خواهد، در واقع به خداوند ایمان دارد و می داند که فقط او می تواند مشکلاتش را حل کند؛ در این صورت او به پروردگار مهربان اعتماد و تکیه کرده است .

ب ) اگر کسی می خواهد دعایش مستجاب شود ، درآمدش را پاک گرداند و از زیر بار حقوق مردم بیرون برود . دعای بنده ای که در شکمش حرام باشد ، یا حق یکی از بندگان خدا به گردنش باشد، به درگاه خداوند بالا نمی رود .

۷ - با توجه به متن عربی ، ترجمه آیات و یا روایات را تکمیل کنید :

الف	وَ قَالَ رَبُّكُمْ ، ادعونی استجب لکم	پروردگارتان گفت : مرا بخوانید ( دعا کنید ) تا دعای شما را بپذیرم .
-----	---------------------------------------	--

۸ - « آداب دعا » چیست ؟

نکته هایی است که رعایت آنها باعث می شود ، دعای انسان بیشتر مورد توجه خداوند قرار گیرد و زودتر مستجاب شود .

۹ - علی (علیه السلام) در اهمیت دعا کردن به فرزندشان امام حسن چه می فرمایند ؟

خداوندی که به تو اجازه دعا کردن داده است ، در حقیقت کلید گنجینه های خود را در دست تو قرار داده است . پس هرگاه خواستی می توانی با کلید دعا ، درهای نعمت الهی را بگشایی و رحمتش را بر خود نازل کنی ..

۱۰ - امام باقر (علیه السلام) وقتی حاجتی داشتند ، چه می کردند ؟

ابتدا چیزی صدقه می دادند ، سپس خود را معطر می ساختند ، و به مسجد می رفتند ، و در هنگام اذان ظهر به دعا می پرداختند .

۱۱ - چهار مورد از انواع دعا را نام ببرید .

دعای روزهای هفته ، دعای هنگام خواب ، دعای وقت مطالعه ، دعای هنگام وضو ، دعای سوار شدن به وسیله نقلیه ، دعای کمیل ، دعای فرج امام زمان ، دعای سلامتی امام زمان ، دعای ندبه ، دعای جوشن کبیر ، دعای سحر ، دعای افتتاح و .....

۱۲ - توصیه شده است ، چهار وقت را برای دعا کردن غنیمت شماریم ، آن چهار وقت کدامند ؟

هنگام قرائت قران ، هنگام اذان ، هنگام باریدن باران و هنگام روبرو شدن سپاه ایمان با لشکر کفر

۱۳ - عبارات متن زیر را با شماره ، مرتب کنید ؟

۱	امام صادق (ع) دربارهٔ اثر مهم نیایش می فرماید:
۲	نزد خداوند بلند مرتبه جایگاهی است که
۳	جز با دعا نمی توان به آن رسید .
۴	اگر بنده دعا نکند و از خداوند نخواهد، چیزی به دست نخواهد آورد،
۵	پس بخواه تا به تو عطا شود و این را بدان !
۶	هر دری که پیوسته کوبیده شود، بالاخره به روی انسان باز خواهد شد.

متن کامل : امام صادق (ع) دربارهٔ اثر مهم نیایش می فرماید: نزد خداوند بلند مرتبه جایگاهی است که جز با دعا نمی توان به آن رسید. اگر بنده دعا نکند و از خداوند نخواهد، چیزی به دست نخواهد آورد، پس بخواه تا به تو عطا شود و این را بدان! هر دری که پیوسته کوبیده شود، بالاخره به روی انسان باز خواهد شد.

۱۴ - برای هر جمله ، کلمهٔ مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

- الف ( گاهی اوقات با اینکه ما ..... را رعایت می کنیم، اما باز هم دعایمان مستجاب نمی شود . (اذکار ، آداب ، افعال )  
 ب ( اگر کسی می خواهد دعایش مستجاب شود، باید از زیر بار ..... بیرون برود. (دوستانش ، خداوند ، حقوق مردم )  
 ج ( خداوند از بندگانش می خواهد ..... و خواسته های خود را از او بخواهند: (دعا کنند ، نماز بخوانند ، نیکی کنند )  
 د ( نزدیک ترین دعا به اجابت دعای کسی که ابتدا برای ..... دعا کند . (خداوند ، دیگران ، پدر و مادرش )

**ما مسلمانان**

درس چهاردهم

سوالات کتاب :

۱ - چهار مورد از وظایف یک مسلمان را نسبت به برادر دینی اش بیان کنید .

- الف) هر چه برای خود نمی پسندی ، برای او نیز نپسندی و ... .  
 ب) به دنبال خوشنودی اش باشی و او را خشمگین نکنی .  
 ج) با جان و مال زبان و دستت (هرگاه نیاز شد) او را یاری کنی .  
 د) آئینه و راهنمای او باشی .  
 ه) سیر نباشی و او گرسنه ، سیراب نباشی و او تشنه ، از لباس های گوناگون بهره مند نباشی ، در حالی که او برهنه است .  
 و) اگر مریض شد ، به عیادتش بروی .  
 ز) اگر دانستی نیازی دارد ، پیش از آن که به تو بگوید ، برای رفع نیازش اقدام کن .

۲ - مهم ترین روش دشمنان اسلام برای از بین بردن اتحاد مسلمانان را توضیح دهید ؟

الف) ایجاد تفرقه و جنگ افروزی در بین ملت های مسلمان . ب) بزرگ نمایی اختلافات بین اقوام و مذاهب مختلف مسلمانان .

ج) ایجاد جنگ داخلی بین اقوام مختلف در هر کشور

د) بزرگ نمایی کارهای اشتباه بعضی از طرفداران مذاهب مختلف مسلمان با رسانه ها و قدرت تبلیغاتی که در اختیار دارند .

نمونه سوالات متن درسی ۱۴ :

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

- الف) هر اقدامی که به اختلافات قومی و نژادی و مذهبی مسلمانان بینجامد ، در واقع خدمت به دشمنان اسلام است .
- ب) یکی از برنامه های اصلی قدرت های بزرگ ، ایجاد تفرقه در بین ملت های مسلمان و جنگ افروزی در میان آنهاست .
- ج) دو گروه از مسلمانان که همواره تلاش می شود میان آنها اختلاف ایجاد شود ، شیعیان و اهل سنت هستند .
- د) از نظر دین اسلام کسانی مسلماند که معتقد باشند به : توحید ، معاد ، نبوت ، قران و قبله

۲- با توجه به متن عربی ، ترجمه آیات و یا روایات را تکمیل کنید :

الف	إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ	در حقیقت مؤمنان با هم برادرند.
ب	لَا تَتَّخِذُوا بِطَانَةً مِّن دُونِكُمْ	از میان غیر هم دینانتان ، دوست صمیمی و هم راز انتخاب نکنید .
ج	لَا يَأْلُوَنكُمْ خَبَالًا	آنها از هیچ فسادى نسبت به شما کوتاهی نمی کنند .
د	وَدَّوَا مَا عَنِتُّمْ	آنها دوست دارند شما در رنج و زحمت باشید .
ه	قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِّنْ أَفْوَاهِهِمْ	دشمنی از گفتار و کلامشان آشکار است .
و	وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ	و آنچه در دلهایشان پنهان می دارند ، بزرگ تر است.

۳ - جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

- الف) اصلی ترین موضوع اختلاف شیعیان و اهل سنت ، مسئله خلافت پس از رحلت پیامبر اکرم (ص) است .
- ب) استعمارگران می خواهند که اختلافات بین مسلمانان طولانی تر شود تا دو طرف مسلمان ، هر روز ضعیف تر شوند .
- ج) دشمنان پس از جدا کردن ملت ها ، با تحریک هر کدام ، جنگ های داخلی را میان مسلمانان به راه می اندازند .
- د) اگر مسلمانان با هم متحد شوند ، استعمارگران نمی توانند به راحتی ثروت های مسلمانان را غارت کنند .

۴ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

الف	شیعیان و اهل سنت ، در بیشتر عقاید اسلامی و احکام دینی به هم مشترکند .	<input checked="" type="checkbox"/> صحیح	<input type="checkbox"/> غلط
ب	جریان تکفیری ، با توهین به مقدّسات طرف دیگر ، به دین خود خدمت می کنند .	<input type="checkbox"/> صحیح	<input checked="" type="checkbox"/> غلط
ج	هم اکنون نزدیک به یک میلیارد مسلمان در ۵۷ کشور جهان زندگی می کنند .	<input type="checkbox"/> صحیح	<input checked="" type="checkbox"/> غلط
د	مرزهای جغرافیایی و تفاوت نژادها و زبان ها نمی تواند مانع یکدلی مسلمانان باشد .	<input checked="" type="checkbox"/> صحیح	<input type="checkbox"/> غلط

۵ - جملات زیر را تفسیر کنید؟ (در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید) :

الف) «از میان غیر هم دینانتان ، دوست صمیمی و هم راز انتخاب نکنید .»

بنا بر فرموده خداوند ، غیر هم دینان ما از هیچ فسادی نسبت به مسلمانان کوتاهی نمی کنند ، دوست دارند آنان در رنج و زحمت باشند و دشمنی از گفتار و کلامشان آشکار است و البته آنچه در دل هایشان پنهان می دارند ، از آن بزرگ تر است .

ب) «اصلی ترین موضوع اختلافی شیعیان و اهل سنت ، خلافت پس از رحلت پیامبر اکرم است .»

اهل سنت معتقدند که پیامبر برای خودش جانشینی تعیین نفرمود. پس از رحلت رسول خدا به دلیل اینکه حفظ نظم جامعه و اداره کشور اسلامی نیازمند رهبر است ، تعدادی از مسلمانان در مکانی به نام سقیفه گردهم آمدند و ابوبکر را به خلافت برگزیدند و با وی بیعت کردند . اما شیعیان معتقدند ، پیامبر اکرم با یادآوری شایستگی و علم و تقوای علی بن ابی طالب ، ایشان و امامان پس از او ( تا امام دوازدهم ) را به عنوان جانشین خود ، به مردم معرفی نمودند .

۶- برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: راه های ایجاد وحدت در بین مسلمانان شیعه و سنی چیست ؟

پاسخ : (۱) اجازه ندهند که اختلافات باعث ایجاد تفرقه بین آنان شود . (۲) از بین غیر هم دینان خود دوست صمیمی و هم راز نگیرند . (۳) به تبلیغات و بزرگ نمایی اختلافات توسط دشمنان توجه نکنند . (۴) بر مشترکاتی که دارند (توحید، نبوت، معاد، قران، قبله) بیشتر تأکید کنند .

ب) سؤال : هدف دشمنان از ایجاد گروه های تکفیری چه بود ؟

پاسخ : برای این هدف ایجاد شدند که :

(۱) با توزیع اسلحه و مهمات جنگی و تحریک آنها جنگ های داخلی را میان مسلمانان به راه اندازند .

(۲) مسلمانان را وارد جنگ های فرسایشی و ویرانگر کنند و نیروهای نظامی و تدارکاتی آنها را از بین ببرند .

(۳) با ارائه چهره زشت و خشن از اسلام مانع گرایش روز افزون مردم جهان به سوی پیامبر رحمت و دین اسلام می شوند.

۷ - عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : ( دو کلمه اضافه است )

تفرقه	مذاهب	مقام رهبری	امام خمینی	رسانه های
مزدور دشمن	اختلافات	شیعیان	بدبینی	شیعه و سنی

الف) مقام معظم رهبری فرمودند : هر کسی را شما دیدید که ندای تفرقه بین شیعه و سنی را سر می دهد ، چه شیعه باشد و چه سنی ، این فرد مزدور دشمن است ، چه خودش بداند و چه نداند .

ب) مستکبران تلاش می کنند ، اختلافات بین مسلمانان را به مسئله اصلی آنان تبدیل کرده و به کمک رسانه های خود میان اقوام و مذاهب مختلف بدبینی و تفرقه را حاکم کنند .

۸ - عوامل برادری مسلمانان چیست ؟ (توضیح دهید).

الف) اعتقاد به خدای یگانه (توحید)

ب) اعتقاد به روز قیامت (معاد)

ج) حضرت محمد (ص) را آخرین فرستاده خدا می دانند. (نبوت)

د) قران را آخرین کتاب آسمانی می دانند. (کتاب آسمانی) ه) همه به سوی کعبه نماز می خوانند. (قبله)

۹ - اعتقاد اهل سنت در رابطه با جانشینی حضرت محمد (صلی... علیه) چیست ؟

آنان معتقدند که پیامبر اکرم (ص) برای خودش جانشینی تعیین نفرموده است و عده ای از آنان برای حفظ نظم و اداره کشور در محلی به نام سقیفه ، ابوبکر را به خلافت رساندند و با او بیعت کردند .

۱۰ - اعتقاد شیعیان در رابطه با جانشینی حضرت محمد (صلی... علیه) چیست ؟

شیعیان معتقدند پیامبر اکرم (ص) با یادآوری شایستگی و علم و تقوای علی بن ابی طالب ، او را به عنوان جانشین خود ، و امامان پس از ایشان تا امام دوازدهم را به مردم معرفی کردند .

۱۱ - دشمنان برای ایجاد تفرقه جنگ افروزی در میان مسلمانان ، چه اقداماتی انجام می دهند ؟

- ۱) با استفاده از قدرت تبلیغاتی که در اختیار دارند ، اختلافات میان اقوام و مذاهب مختلف مسلمان را بزرگ نمایی می کنند.
- ۲) پس از ایجاد تفرقه ، با تحریک برخی از طرفداران نادان مذاهب ، جنگ های داخلی را میان مسلمانان به راه می اندازند .
- ۳) تشکیل فرقه ها و گروه هایی با شعارها و ظواهر اسلامی اما هم جهت با اهداف استکبار جهانی .

۱۲ - فرقه ها و گروه های تکفیری چگونه تشکیل می شوند ؟

- ۱) با به کارگیری افراد نادان و تند رو از بین طرفداران مذاهب مختلف .
- ۲) و با حمایت مالی و اطلاعاتی برخی کشورهای غربی .

۱۳ - هدف دشمنان از ایجاد گروه های تکفیری چه بود ؟

گروه های تکفیری برای این هدف ایجاد شدند که :

- ۱) با توزیع اسلحه و مهمات جنگی و تحریک آنها جنگ های داخلی را میان مسلمانان به راه اندازند .
- ۲) مسلمانان را وارد جنگ های فرسایشی و ویرانگر کنند و نیروهای نظامی و تدارکاتی آنها را از بین ببرند .
- ۳) با ارائه چهره زشت و خشن از اسلام مانع گرایش روز افزون مردم جهان به سوی پیامبر رحمت و دین اسلام می شوند.



۱۴- راه های ایجاد وحدت در بین مسلمانان شیعه و سنی چیست ؟

- (۱) اجازه ندهند که اختلافات باعث ایجاد تفرقه بین آنان شود . (۲) از بین غیر هم دینان خود دوست صمیمی و هم راز نگیرند .  
(۳) به تبلیغات و بزرگ نمایی اختلافات توسط دشمنان توجه نکنند . (۴) بر مشترکاتی که دارند (توحید، نبوت، معاد، قرآن، قبله) بیشتر تأکید کنند .

۱۵ - عبارات متن زیر را با شماره ، مرتب کنید ؟

۳	و هیچ گروهی حق ندارد به مقدّسات و عقاید گروه دیگر اهانت کند ،	۶	درواقع خدمت به دشمنان اسلام است.
۵	هر اقدامی که به اختلافات قومی و نژادی و مذهبی مسلمانان بینجامد ،	۲	اما مهم این است که هر دو گروه مسلمان اند .
۱	هرچند مسلمانان شیعه و سنی در موضوعاتی با یکدیگر اختلاف نظر دارند	۴	یا آنها را از محدوده اسلام بیرون بداند .

متن کامل : هرچند مسلمانان شیعه و سنی در موضوعاتی با یکدیگر اختلاف نظر دارند ، اما مهم این است که هر دو گروه مسلمان اند و هیچ گروهی حق ندارد به مقدّسات و عقاید گروه دیگر اهانت کند یا آنها را از محدوده اسلام بیرون بداند. هر اقدامی که به اختلافات قومی و نژادی و مذهبی مسلمانان بینجامد ، درواقع خدمت به دشمنان اسلام است.

۱۶ - برای هر جمله ، کلمه مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

- ( الف ) استکبارگران در گام ..... با تحریک ملت ها ، جنگ های داخلی را میان مسلمانان به راه می اندازند . ( اول ، دوم ، سوم )  
( ب ) گروهک ها ، حتی یک بار علیه دشمن مسلمانان یعنی ..... و حامیانش اعلام جنگ نکرده اند . ( اسرائیل ، امریکا ، کفّار )  
( ج ) تکفیری ها با ارائه چهره خشن از اسلام مانع گرایش مردم جهان به سوی دین اسلام می شوند. ( کفّار ، منافقان ، تکفیری ها )  
( د ) از برنامه های اصلی دشمنان ، ایجاد ..... در بین مسلمانان و جنگ افروزی در میان آنهاست. ( تفرقه ، جنگ داخلی ، فساد )

## حق الناس

درس پانزدهم

### سوالات کتاب :

۱ - کسی که دوست دارد به بهشت الهی راه یابد ، باید حقوق چه کسانی را رعایت کند ؟

حق مردم ( حق الناس ) - حق خدا ( حق الله ) - حق بدن خود ( حق النفس )

۲ - اگر همه مردم نسبت به حقوق دیگران بی توجهی کنند ، چه اتفاقی در جامعه خواهد افتاد ؟

- ( الف ) وضعیت بهداشت ، نظم ، امنیت و آسایش مردم دچار اشکال خواهد شد .  
( ب ) محبت و برادری و نیکوکاری در جامعه از بین می رود .

۳ - سه نمونه از حقوقی را که همکلاسی ها بر شما دارند بیان کنید .

( الف ) هنگام ورود و خروج به کلاس مواظب باشیم که آنها را اذیت نکنیم .

( ب ) اگر از ما کمک خواستند در درس ها به آنان کمک کنیم . ( ج ) از وسایل شخصی آنان محافظت کنیم و بدون اجازه به آنها دست نزنیم .

۴ - سه نمونه از حقوقی که افراد خانواده ( پدر ، مادر ، خواهر ، برادر و ... ) بر شما دارند ، بیان کنید .

الف) به آنها احترام بگذاریم و در انجام کارها به آنها کمک کنیم . ب) بدون اجازه به وسایل شخصی آنان دست نزنیم .

ج) با ایجاد سر و صدا و .... مزاحم استراحت یا انجام کارهایشان نشویم .

نمونه سوالات هفتن درسی ۱۵ :

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

- الف) حق الله ، وظیفه ای است که ما نسبت به خداوند داریم و نماز خواندن نمونه ای از آن است .  
 ب) حفظ آبرو ، اسرار و شخصیت دیگران ، جزء حق الناس و کمک به نیازمندان نمونه ای از رعایت حق الناس است .  
 ج) کسی که عمر و وقتش را بیهوده تلف می کند ، بیشتر به « حق النفس » بی توجهی کرده است .  
 د) پیامبر اکرم (ص) : از رحمت خدا دور است کسی که توقف گاه های عمومی را آلوده و راه عبور مردم را سد کند .

۲ - جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

- الف) اموال عمومی ، چیزهایی هستند که همه مردم حق دارند از آنها بهره مند شوند .  
 ب) اسلام ، کمک به رشد و حفاظت از محیط زیست را در ردیف عبادات می شمارد .  
 ج) حق الله کارهایی است که ما برای این انجام می دهیم که دستور خداوند را اطاعت کنیم .  
 د) نمونه هایی از حق النفس ، غذا خوردن ، استراحت کردن ، مسواک زدن و مطالعه کردن است .  
 ه) حق الناس ، وظیفه ای است که ما نسبت به دیگران به عهده داریم .

۳ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

<input type="checkbox"/>	غلط	<input checked="" type="checkbox"/>	صحیح	ریختن مواد سمی در رودخانه ها از موارد عدم رعایت <u>حق الناس</u> است .	الف
<input checked="" type="checkbox"/>	غلط	<input type="checkbox"/>	صحیح	رعایت <u>حق الناس</u> ، فقط در اموال عمومی مردم مورد توجه اسلام است .	ب
<input type="checkbox"/>	غلط	<input checked="" type="checkbox"/>	صحیح	اسلام ، حفظ محیط زیست و کمک به رشد و حفاظت آن را عبادت می شمارد .	ج
<input checked="" type="checkbox"/>	غلط	<input type="checkbox"/>	صحیح	بدون نوبت سوار اتوبوس شدن نمونه بارزی از رعایت نکردن <u>حق النفس</u> است .	د

۴ - برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: « حق النفس » چیست ؟ مثال بزنید و دو نمونه از بی توجهی به آن را بنویسید .

پاسخ : به بعضی از کارها می گویند که ما انجام می دهیم برای این است که سالم بمانیم و رشد خوبی داشته باشیم . مانند : مطالعه کردن ، مسواک زدن ، استراحت و تفریح کردن ، غذای سالم خوردن

تلف کردن عمر ، مرتب مسواک زدن و اقدام نکردن برای مداوای بیماری خود ، از نمونه های بی توجهی به آن است .

ب) سؤال: اگر همه مردم نسبت به حقوق دیگران بی توجهی کنند، چه اتفاقی در جامعه خواهد افتاد؟

پاسخ: الف) وضعیت بهداشت، نظم، امنیت و آسایش مردم دچار اشکال خواهد شد.  
ب) محبت و برادری و نیکوکاری در جامعه از بین می رود.

۵- در مورد مفهوم هر عبارت، توضیح مختصر بدهید:

الف	اموال عمومی	چیزهایی که همه ی مردم حق دارند از آنها بهره مند شوند مانند: جنگل ها، رودخانه ها و ...
ب	ایستگاه آخر	منظور ایستگاه حق الناس در روز قیامت است که آخرین ایستگاه حسابرسی است.
ج	حقوق عمومی مردم	منظور حق هر یک از مردم در استفاده از اموال عمومی است.

۶- عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید: ( دو کلمه اضافه است )

مسلمانان	مردم	حقوق دیگران	حفاظت	طلبکاران
روز قیامت	موقعیت	حق الله	عبادات	خودشان

الف) دین اسلام نه تنها به همه مسلمانان سفارش می کند در حفظ محیط زیست کوشا باشند؛ بلکه کمک به رشد و حفاظت از این نعمت های الهی را در ردیف عبادات می شمارد.

ب) دامنه حقوق دیگران آن قدر گسترده است که گاهی اوقات انسان ها با انجام بعضی کارها بدون این که خودشان توجه داشته باشند، حقوق عدۀ زیادی از مردم را از بین می برند و در روز قیامت ناگهان با جمعیت بسیار زیادی از طلبکاران روبه رو می شوند.

۷- « حق الله » چیست؟ مثال بزنید و دو نمونه از بی توجهی به آن را بنویسید.

بعضی از کارها را برای این انجام می دهیم که دستور خدا را اطاعت کرده باشیم، به این کارها حق الله می گویند.  
مانند: نماز خواندن، امر به معروف و نهی از منکر کردن، دوری از گناهان

روزه خواری مکلف، بدون دلیل در ماه مبارک رمضان، سهل انگاری در خواندن نماز، به تأخیر انداختن توبه و ... نمونه هایی از بی توجهی به حق الله است.

۸- « حق النفس » چیست؟ مثال بزنید و دو نمونه از بی توجهی به آن را بنویسید..

به بعضی از کارها می گویند که ما انجام می دهیم برای این است که سالم بمانیم و رشد خوبی داشته باشیم.  
مانند: مطالعه کردن، مسواک زدن، استراحت و تفریح کردن، غذای سالم خوردن

تلف کردن عمر، مرتب مسواک نزدن و اقدام نکردن برای مداوای بیماری خود، از نمونه های بی توجهی به حق النفس است.

۹- « حق الناس » چیست؟ مثال بزنید و چند نمونه از بی توجهی به آن را بنویسید..

به کارهایی که وظیفه ی ما نسبت به دیگران است حق الناس می گویند. مانند: کمک به نیازمندان، رعایت حقوق مردم، ظلم نکردن به دیگران، حفظ آبرو و شخصیت افراد دروغ گفتن، ظلم کردن، غیبت کردن و فحش دادن نمونه هایی از بی توجهی به حق الناس است.

۱۰- اموال عمومی چیست؟ مثال بزنید و چند نمونه از بی توجهی به آن را بنویسید.

چیزهایی که همه ی مردم حق دارند از آنها بهره مند شوند مانند: جنگل ها، کوهها، رودخانه ها، فضاهاى سبز، دریاها و ...

الف) ریختن آشغال در کوچه و خیابان

ب) ریختن مواد سمی در رودخانه ها

ج) بی احتیاطی در روشن کردن آتش در جنگل ها

د) از بین بردن گلها و درختان در پارک ها

۱۱- عبارات متن زیر را با شماره، مرتب کنید؟

۳	پیش دیگران تخریب می شود، و با فحش دادن شخصیت فردی نزد	۶	بلکه حفظ شخصیت آنان نیز جزء حق الناس است.
۵	مردم است؛ بنابراین حق الناس فقط در حقوق مالی مردم نیست؛	۱	با دروغ گفتن سخن غیر واقعی درباره
۴	دیگران تحقیر می شود و همه آنها نمونه های ظلم در حق سایر	۲	کسی گفته می شود، با غیبت کردن چهره یک انسان

متن کامل: با دروغ گفتن سخن غیر واقعی درباره کسی گفته می شود، با غیبت کردن چهره یک انسان پیش دیگران تخریب می شود، و با فحش دادن شخصیت فردی نزد دیگران تحقیر می شود و همه آنها نمونه های ظلم در حق سایر مردم است؛ بنابراین حق الناس فقط در حقوق مالی مردم نیست؛ بلکه حفظ شخصیت آنان نیز جزء حق الناس است.

۱۲- برای هر جمله، کلمه مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید:

الف) بی توجهی به حق ..... می تواند باعث از بین رفتن حقوق عمومی مردم شود. (خانواده، الناس، النفس)

ب) کسی که بدون دلیل در ماه رمضان روزه نمی گیرد به حق ..... بی توجه است. (عمومی مردم، خدا، همسایه اش)

ج) کسی که عمر و وقتش را بیهوده تلف می کند به حق ..... بی توجهی کرده است. (خودش، دیگران، پدر و مادرش)

د) کسی که با مسواک نزدن و بوی بد دهانش دیگران را می آزارد حق ..... را رعایت نکرده است. (الناس، النفس، هردو)

جعفر رضایی، دبیر بازنشسته معارف اسلامی، آموزش و پرورش ناحیه دو اصفهان، شهریور ۹۵، التماس دعا